

Belvárosi Harangszó

A SARKAD-BELVÁROSI REFORMÁTUS EGYHÁZKÖZSÉG IDŐSZAKOSAN MEGJELENŐ LAPJA

XIII. évfolyam 3. szám

2025. április

Kedves Olvasó!

Az életben mindig készülni kell valamire: születésünktől kezdve készülünk az életre, majd a halálra is. A gyermek készül, hogy óvodás, iskolás legyen. S ahogy cseperedik, egyre nagyobb súlya lesz ennek az életében. Nő a tét, hiszen, aki általános iskolából átlép a középiskolába, már átesik az első nagy megmérettetésen is, majd ez fokozódik az érettségivel, és később az egyetemi vizsgákkal.

Felnőttként is ugyanúgy készülnie kell életünk kis és nagy ügyeinek elvégzésére. Micsoda nagy előkészület vár egy gyermeket, míg megérkezik. Szülei, s különösen az édesanya készül rá, nem is akármilyen módon: önnön magában formálódik a kicsiny élet, miközben lélekben is készül, hogy világra hozza gyermekét.

Készülni kell, mikor elindulunk valahová, vagy ha költözünk, de akkor is, ha várunk valakire vagy valamire. Mindenre készülni kell, mert készületlenül nem érhetnek minket a dolgok, és ennek súlyát, fontosságát érezzük is az életünkben.

S közben micsoda izgalmakat élünk át. Egy-egy verseny, megmérettetés, vizsga előtt az ember tele van feszültséggel. Fejben már lejátsza, mi fog vele történni, mi mindent kell megcsinálnia. Milyen nagy felkészülésre és koncentrációra van szüksége minden szereplőnek, szervezőnek, hogy végül rendben legyen minden.

Am ha csak egy adott ünnepre, vagy valakinek az érkezésére készülünk, akkor is tele vagyunk feszült érzésekkel. Vajon milyen lesz ez az ünnep? Hogy fog sikerülni? Rendben lesznek a dolgaim, amikor elérkezik az a pillanat, amelyet úgy vártam?

Ezt élhettük át húsvét közeledtével. Elgondolkodtunk-e azon, hogy készek vagyunk-e befogadni az ünnep üzenetét? Megértjük a húsvéti igehirdetés mondanivalóját? Miközben ott motoszkál a fejünkben, hogy mindent jól előkészítettünk-e a családi együttlétre, a közös ünnepi ebédre?

A mögöttünk lévő időszakban gyülekezeti szinten is készültünk húsvét ünnepére. Részt vehettünk olyan

eseményeken, amelyek lélekben erősítettek, vezettek, biztattak bennünket. Arra is rádöbbenhattünk, mennyi előkészülettel jár egy-egy ilyen alkalom megszervezése. *Bélyegkiállítás, kézműves délután, Széder este.* Mennyi mindenre kell odafigyelni, mennyit kell készülni. Láthattuk azt is, hogy egy másik gyülekezet is mennyire készült, mikor meghív másokat. Mennyit fáradoztak azért, hogy minden rendben legyen, és mindenki elégedetten távozhasson. Ilyen alkalom volt az *Egyházmegyei Nőszövetségi Konferencia Füüzegymartonon.*

A nagyhét eseménysora mégis arról szól, hogy van, amire nem lehet felkészülni. Földi eseményekre kell, és jó is készülni, de az, amit az Isten készített nekünk, az felülemelkedik minden emberi elváráson és gondolaton. Ő olyat tervezett és tett, amely teljesen egyedi és szinte felfoghatatlan. A megváltásunkat akarta, és igazi szabadságot kívánt nekünk adni. Így készítette el ennek minden részletét, amely a nagyheti eseménysorozatban csúcsonyult ki.

Maguk a szereplők, a tanítványok sem értik, mi történik körülöttük, pedig Jézus készítette őket. Beszélt nekik a haláláról és a feltámadásáról, de ők úgy tettek akkor, amikor az események drámai fordulatot vettek, mintha ezt a korábbi figyelmeztetést és felkészítést nem is hallották volna. A tanítványok nem voltak készen már a Jeruzsálembé való bevonulásra sem, hát még nagypéntekre, vagy épp a feltámadás hajnalára. Minden „váratlanul” történt a számukra. Készületlenül érte őket, mert felfoghatatlan volt mindaz, ami Jézussal történt. Erről beszélgettek az Emmausba tartó tanítványok is.

Mi a helyzet velünk? Hogyan készültünk húsvétra? Készen állunk az örömhír befogadására? Mennyire rendeztük el dolgainkat a szívünkben, lelkünkben? Bárhogy is készültünk, érezzük magunkat akár így, akár úgy, a Feltámadott Jézus Krisztus keres bennünket és szól hozzánk! Még akkor is, ha nem készültünk fel kellően... Jézus mindig keresi az embert, mert azt akarja, megértsük a megváltás üzenetét, Jézus mondja: „*én élek, és ti is élni fogtok.*” (János 14,19)

Koncz Zsolt lelképásztor

TEPLOMBA HÍV A HARANG!

„Ezután ismét megjelent Jézus a tanítványoknak a Tiberiás-tengernél. Így jelent meg: együtt voltak Simon Péter és Tamás, akit Ikernek hívtak, Nátánaél a galileai Kánából meg Zebedeus fiai és a tanítványok közül még kettő. Simon Péter így szólt hozzájuk: Elmegyek halászni. Ők erre ezt mondták: Mi is elmegyünk veled. Elindultak, és beszálltak a hajóba, de azon az éjszakán semmit sem fogtak. Amikor már reggel lett, megállt Jézus a parton, a tanítványok azonban nem tudták, hogy Jézus az. Jézus megkérdezte tőlük: Fiaim, nincs valami ennivalótok? Így válaszoltak neki: Nincs. Ő pedig ezt mondta nekik: Vessétek ki a hálót a hajó jobb oldalán, és találtok. Kivetették tehát, de kivonni már nem tudták a rengeteg hal miatt. Ekkor odaszólt Péterhez az a tanítvány, akit Jézus szeretett: Az Úr az! Amikor Simon Péter meghallotta, hogy az Úr az, magára vette felsőruháját, mert mezítelen volt, és belevetette magát a tengerbe. A többi tanítvány pedig a hajóval jött, mert nem voltak messze a parttól, csak mintegy kétszáz könyöknyire, és kivonták a hálót a halakkal. Amint kiszálltak a partra, paraszat láttak ott, rajta halat és még kenyeret is. Jézus így szólt hozzájuk: Hozzatok a most fogott halakból! Simon Péter beszállt, és kivonta a partra a hálót, amely tele volt nagy halakkal, szám szerint százötvenhárommal; és bár ilyen sok volt, nem szakadt el a háló. Jézus ezt mondta nekik: Jöjjetek, egyetek! A tanítványok közül azonban senki sem merte őt megkérdezni: Ki vagy te? Tudták ugyanis, hogy az Úr ő. Jézus tehát odament, vette a kenyeret, és odaadta nekik, ugyanúgy a halat is. Ez már a harmadik alkalom volt, hogy Jézus megjelent a tanítványoknak, miután feltámadt a halottak közül.

Miután ettek, így szólt Jézus Simon Péterhez: Simon, Jóna fia, jobban szeretsz-e engem, mint ezek? Ő pedig így felelt: Igen, Uram, te tudod, hogy szeretlek téged! Jézus ezt mondta neki: Legeltesd az én bárányaimat! Másodszor is megkérdezte: Simon, Jóna fia, szeretsz-e engem? Ő ismét így válaszolt: Igen, Uram, te tudod, hogy szeretlek téged. Jézus erre ezt mondta neki: Őrizd az én juhaimat! Harmadszor is szólt hozzá: Simon, Jóna fia, szeretsz-e engem? Péter elszomorodott, hogy harmadszor is megkérdezte tőle: Szeretsz-e engem? Ezért ezt mondta neki: Uram, te mindent tudsz, te tudod, hogy szeretlek téged. Jézus ezt mondta neki: Legeltesd az én juhaimat!” (János evangéliuma 21,1–17)

Kedves Testvéreim!

Jézus meghalt, eltemették. A tanítványok elfutottak, ám nem szakadtak el egymástól. S mint mindig, most is Péter viszi a szót, ő a meghatározó egyénisége az együtt maradtaknak. Heten vannak. Elindulnak a Tiberiás-tengerre halászni. Ehhez értettek, ez volt a mesterségük, meg talán kicsit a szenvedélyük is. Most, hogy Jézus meghalt, kezdeni kellett valamit magukkal, s ahhoz fordultak, amihez

mindig is értettek. Elindulnak halászni, így együtt. Nem tudják, mi lesz velük, oda a jövőképük, sőt nem is tudták, mit mondhatnának az elmúlt napok eseményeiről.

Van, amikor nincsen szavunk, amikor nem tudunk mit mondani, és tehetetlenségünkben pótcselekvésekbe menekülünk. Belemenekülünk a munkánkba, a hétköznapi ügyes-bajos dolgaiba, csak hogy ne kelljen tisztázni a dolgokat. Vannak sebek, amelyek annyira fájnak, hogy úgy gondoljuk, jobb, ha nem bolygatjuk őket, majd az idő begyógyítja azokat. Így gondolkodott Péter és a többi tanítvány is. Úgy gondolták, ha elmennek halászni, azzal majd elfelejtik életüknek ezt az epizódját, azt a három évet, amelyet együtt töltöttek Jézussal. Visszatérnek ahhoz, ami megszokott, ami bevált, ami nem volt boldogító, de valahogy mégis stabilitást, és egyfajta kapaszkodót adott az életüknek. Legalábbis azt hitték.

Van, hogy mi is így ragaszkodunk görcsösen sok mindenhez az életünkben. Azt gondoljuk, jó az így, mert már megszoktuk, már ez működik, még ha nem is boldogít, meg talán nem is kellene, hogy így legyen. Könnyen belesimulunk az életünkbe, a dolgainkba, a megszokásainkba, és talán még meg is magyarázzuk: ilyen vagyok, így fogadjanak el, másképp nem is lehet.

Ám azon a derengő hajnalon, amikor egy újabb sikertelen, szomorú éjszakán voltak túl, és csalódottan, fáradtan, nehéz lélekkel ültek hajójukban, történik valami különös. Egy nem várt alak jelenik meg a parton, és ennivalót kér tőlük. Amikor pedig közlik vele, hogy nincs, akkor azt mondja, vessék ki a hálót, és ők meg is teszik. S rengeteg hal jelenik meg a hálóban, a szentíró, János még a számát is feljegyezi, és ők döbbenve tapasztalják, hogy mi történik. S Jánosnak leesik a tantusz. Jézus az. Feltámadt. Él. Mondja Péternek, aki pedig gondolkodás nélkül kiszáll a hajóból, és szalad Jézus felé, de jönnek a többiek is. Amint kiérnek a halakkal, boldogan, Jézus ott ül a tűznél, a parázsos pedig már készül a reggeli. Nem kérdeztek semmit, tudták ki ül ott velük, ki készített nekik elő mindent. Minden újra kezdődik. A feladat nem változott, mint ahogy Jézus sem. Jézus feltámadt: minden értelmet nyert.

Az ünnepeket, így a húsvét ünnepét is úgy tekintjük, hogy az egyfajta pihenőnap, akár azt is mondhatnánk, hogy olyan hosszú hétvége, amikor nem kell dolgoznunk, amikor kikapcsolódhatunk. Aki vallásosabb elmegy a templomba is, hogy halljon szép, építő gondolatokat, erősítse erkölcsi életét, és minden szép és kerek legyen így. Vannak persze olyanok is, akik mást csinálnak: utazás,

wellness, egyéb programok. Ám ha vége az ünnepnek, minden ugyanúgy folytatódik. Hétköznapiak taposómalma, vissza a régihez, a megszokotthoz, és amikor megint ünnep lesz, vagy egy újabb hosszú hétvége, akkor mindezt kipihenhetjük.

Ám épp az a nagy üzenet mára, hogy nem kell ennek így lennie, és így maradnia. Ez nem kőbe véssett törvény, melyen ne lehetne változtatni. Jézus él. Jézus feltámadt, és ez mindent meg kell, hogy változtasson az életünkben. Már nemcsak egyik ünnepről a másik ünnepig loholnunk, már nemcsak azt kell látni egy ünnep után, hogy ennek is vége. Ezt csak akkor mondhatjuk, ha halottnak látjuk Jézust, ha nincs jelen az életünkben. Ám én hiszem, hogy mind azért vagyunk itt, mert az élő Jézus Krisztust keressük, és az élő Jézus Krisztustól várjuk életünk kérdéseire a választ. A feltámadottban való hit új úton indít bennünket, amely nem azonos az eddigivel. Ő egy olyan úton akar vezetni, ahol reménység, hit kíséri minket, és szemléletváltáson esünk át. Már nem kényszerből teszünk valamit, hanem szeretettel, örömmel, sőt azért, mert tudjuk, hogy van feltámadás, van örök élet, mert azt nekünk megszerezte Jézus, a Krisztus.

A nagy öröm után, a nagy hévvel Jézushoz rohanó Péterrel az Úr beszélgetni kezd a reggeli után. Beszélgetésük pedig kellemetlen témát érint. Jézus nem közvetlenül azt kérdezi meg Pétertől, hogy miért tagadta meg Őt. Nem is erről beszél. Odafordul hozzá, és csak ennyit mond: Simon, Jóna fia, jobban szeretsz-e engem, mint ezek. Nem a kősziklához szól, az porrá tört azon a szörnyű éjszakán. Itt csak Simont kérdezi. S nem is véletlenül kérdez épp így, hiszen Péter néhány napja még a mellét verve mondta, hogyha más nem is, ő biztosan meghalna Jézusért. Ám gyáván tagadt, és nem merte még csak szóban sem vállalni Jézust. Már nem is mond mást, csak annyit: szeretlek téged. Nem jobban, nem versenyből, nem azért, mert első akarok lenni, hanem csak úgy, egyszerűen. Szeretlek, még ha meg is tagadtalak, szeretlek, még ha vádol is az az éjszaka. Ez semmit nem von le irántad való szeretetemből. Jézus pedig úgy válaszol, hogy akkor legeltesse a juhait, vagyis legyen pásztora a közösségnek, amely nemsokára, bár ezt még Péter ekkor nem tudhatja, hatalmasra fog duzzadni.

Péternek, a tagadónak, a bűnösnek, aki nem merte őt vállalni, aki azt mondta, hogy nem is ismeri, most megbízatást ad. Nem is akármilyet. Jézus ilyen. Megbízik bennünk, akkor is, ha nincs rá oka. Tudja, hogy emberi szempontok alapján Péter alkalmatlan a vezetői feladat ellátására. Nem azért, mert nincs meg ez a tehetség benne, hiszen úgy

ismerjük őt, mint vezéregyéniséget. Ám nem megbízható. Labilis, bizonytalan, bizonyos helyzeteket nem mer felvállalni, és abban nem mer nyíltan és bátran cselekedni. Csak a szája nagy, csak hősködni tud, meg azt mondani, amit más hallani akar.

Mégis, ez a Péter, ez a Simon már nem az, aki korábban volt. Jézus tudja ezt. Az utolsó, a harmadik kérdés után Péter lehajtott fejjel csak annyit tud mondani, te mindent tudsz, te tudod, hogy szeretlek. Nem is ő tudja ezt, nem ő szerezte meg magának, hanem tudja, hogy ezt is Jézustól kapta. Ő már senki. Beismerte hibáját, benne ég a vád, hogy megtagadta, és ezt sohasem fogja elfelejteni. És nem is kell neki. Mert épp ez fogja mindig figyelmeztetni arra a másik útra, amelyre nem szabad rálépnie. Arra az útra, amely oly hirtelen és drasztikusan eltávolította Jézus mellől.

Nekünk is lehet ilyen múltunk, hátterünk, amelyre nem vagyunk büszkéek, amelyet lehajtott fejjel ma is el kell ismernünk, amelyért nem érdemlünk kegyelmet. Jézus azonban ma tőlünk is csak annyit kérdez: **Szeretsz-e engem?** Szeretsz-e jobban, mint a világot, mint a másik utat, amelyen eddig jártál, vagy amelyet megtartottál talonba. Jobban szeretjük-e Jézust mindennél, ami körülvesz minket? Az ünnep után ugyanúgy visszatérhetünk a mindennapjainkba, mint korábban, mintha semmi nem történt volna. Ugyanakkor ma lehetőség van arra, hogy újra beszéljess Jézussal. Tisztázd, hogy szereted-e még, sőt, jobban szereted-e minden másnál őt?

Péter megadta a feleletet, és megbízatást kapott. Nekünk is ezt akarja adni Jézus. Nekünk is legeltetnünk kell a ránk bízottakat, a körülöttünk élőket, akár családunk tagjait, akár gyülekezetünkben egymást, vagy akár ezt a várost. Van feladatunk, amely előttünk van. Nem térhetünk vissza ugyanúgy mindennapi munkáinkhoz úgy, hogy ne tudnánk arról: Jézus él, és ez mindent megváltoztat.

A hírek nem változnak, a világ sem lesz más. Valószínűleg ugyanazt kell tennünk, mint eddig a magunk helyén. Ám nem mindegy, hogy ezt milyen szívvel, milyen hittel, mennyire erős bizonyossággal tesszük. Ha őszintén ki tudjuk mondani a kérdésre, hogy szeretsz-e engem, a választ, hogy te mindent tudsz, Uram, te tudod, hogy szeretlek téged, akkor minden más lesz, minden a helyére kerül. Az élet győzött bennünk a halál felett, és boldog reménységgel tekintünk a jövő felé. Jézus él. Mi is élünk. Sem a haláltól, sem senkitől és semmitől nem félünk. Alleluja. Ámen.

Koncz Zsolt lp.

Megnyugodni, vagy nyugtalannak lenni

*Két könyvből szeretnék néhány idézetet közlenni, amiknek nem teljesen egyező a kiindulópontja, ennek ellenére úgy hiszem, a kettő mégis összekapcsolódik, és van összefüggés közöttük. Elsőként annak a lelkipásztornak: **J.I. Packer** a könyvéből vett gondolatokat, akinek már közöltem néhány fontos témával kapcsolatos elmélkedését a Belvárosi Harangszó valamelyik korábbi számában. A másik pedig a svájci származású református lelkipásztor, teológus: **Matthias Zeindler** könyve.*

Az első könyv egyik fejezetének, a Megpróbáltatások című részében, azt a témát boncolgatja a szerző, hogy a legjobb szándékkal is lehet olyan, kimondottan evangéliumi jellegű szolgálatot végezni, ami ugyan ízig-vérig evangéliumi tartalmú, mégis lehetnek benne félrecsúszások, melyek sok kárt is okozhat annak ellenére, hogy ez természetesen nem szándékos, főleg nem rosszakarátú. Ezeket ő *felelőtlen jóakaratoknak* nevezi.

A problémát abban látja, hogy valamit túl hangsúlyozunk, ami a másik üzenetet elhomályosítja. Példának azt említi, pontosan az evangelizációval kapcsolatosan, hogy ha a megtérés pozitív oldalát hangsúlyozzuk túl, akkor is sok csalódás érheti a megtérőket, vagy már megtérteket is. Ha pedig a ló másik oldalára esünk, ami túlságosan a megpróbáltatásokat emeli ki, az is nagy tévedés. Hozzáteszi, hogy a kettő közül, az elsőt károsabbnak ítéli, mert hamis reményeket táplálhat, ugyanis a keresztyén élet nem fenékgig tejfel. Ami viszont indokolatlan félelmet kelthet a másik részről, ott Isten kegyelméből kellemes meglepetésre vezethet. Ezzel a gondolattal szeretném bevezetni az alábbiakat, ami kapcsolódik a húsvéti üzenet lényegéhez.

A második könyv szerzője ugyan más témakörben mondja el véleményét, aminek címe: *Az Ítéltő Isten*, de úgy vélem, világossá válik mindkét szerző egyfajta aggodalma. A könyv előszavában a lelkipásztor egy szemléletes, a berni székesegyház főbejárata fölötti művészeti alkotásra hívja fel a figyelmét az olvasónak, ami az utolsó ítéletet ábrázolja. Megjegyzi, hogy régebben ismeretes volt az ilyen domborművek elhelyezése a templomok bejárata fölött, olyan szándékkal, hogy aki oda belép, vagy csak elmegy a templomok előtt, felhívja a figyelmet a hit és az életvezetés komolyságára. Külön említést is tesz arról, hogy a középkorban a bírósági és tanácsstermekben is elhelyeztek ilyen alkotásokat, emlékeztetve a bírákat felelősségükre.

Sőt arra is van bizonyíték, hogy a kardok, szabják a kézvédőin is ábrázolták az utolsó ítéletet, figyelmeztetve azoknak használatját, hogy egykor minden tettükről számot kell adni. Ezek az alkotások, mint írja, napjainkban csak esztétikai és képzőművészeti értéket képviselnek, még azoknak is, akik templomba rendszeren járnak, mert nincs jelen Isten ítélete a mai vallásosságban.

Mi is a lényege ennek? Az előszóban felvázolja, hogy szinte általánossá vált, hogy: „*Isten, utolsó ítéletének, is nevezett végítélete azon témák közé tartozik, amelyről ma minden polémia nélkül hallgatunk. A korábbi évszázadoktól eltérően a ma vallásos emberét nemigen befolyásolja egy végső ítélet kilátása. Ezt lehet annak jeleként értelmezni, hogy korunkban eltolódott a vallás szerepe, s az emberek már nem a túlvilágról való gondoskodás nézőpontjából értelmezik a vallást, hanem sokkal inkább az élet sikeres és értelmes alakításának keretében.*”

A rövid bevezetés után, a könyv tartalmi részének még az elején több kortársával egyetértve, így nyilatkozik: „*Az Istenről szóló modern beszéd valóban nagymértékben ártalmatlanná vált: ebben a beszédben Isten elveszítette megbotránkosztató, ellenállást kiváltó és elidegenítő oldalait. ... Ami tehát objektíven isteni ítélet lehet, az szubjektíven nem feltétlenül az. A fel nem ismert ítélet egyáltalán nem eredményez megtérést, Istenhez megtérést pedig végképp nem.*”

Egy idézetet is olvashatunk, amelyet a *Frankfurter Allgemeine Zeitung*-ból idéz, amely a modern vallásosságról a következőt írja: „*Minthogy védekezésbe szorult, a vallás az új viszonyokhoz igazodva gyakorlati oldalait állította előtérbe: etikai értéktöbbletét és szociális hasznát. Ezzel – gondolnánk - még érthetővé teheti magát a mai ember számára. Így azonban elveszítette idegenségét, vagy akár így is mondhatnánk: tátongó mélységét. A vallási tapasztalás viharából, amelyet más korok átéltek, minket már egy leheletnyi sem ér el. Nem érezzük megváltó erejét, sem keménységét.*”

Felhívja a figyelmet arra, hogy bár a végítéletet teszi témává ez a könyv, de ezzel nem az a szándéka, hogy ismét a túlvilági irányultságot erősítse, mert álláspontja szerint ez a fajta ellentét nem felel meg a keresztyén hit szándékainak. De arról meg van győződve, hogy nem szolgálja a keresztyén hit javát, ha erről hallgatunk, sőt inkább azt hangsúlyozza, hogy ez a hallgatás azt eredményezheti, hogy a keresztyén hit fontos elemei fognak feledésbe merülni. Hosszasan és több oldalról közelíti meg a problémát, de én csak egy rövid részt kiragadva szeretnék egy számomra lényeges meglátást közlenni azért, mert úgy tapasztalom, hogy erről is kevesebbet lehet hallani, pedig ez is szorosan kapcsolódik a húsvét üzenetéhez.

„A keresztnek mint javunkat szolgáló, megszabadító eseménynek mindenképpen van azonban egy másik oldala is. Már mondtuk, hogy Istennek Jézusban adott közelsége negatív, destruktív ellenhatást vált ki az emberek részéről, s ez az ellenhatás Jézus megfeszítésében éri el mérhetetlen mélységét. Ezért Jézus keresztje olyan mértékben tükrözi Isten törődésének emberi megtagadását, mint semmi más egyéb. Ennélfogva amennyire feltárja, kinyilatkoztatja a kereszt Isten feltétlen üdvözítő akaratát, annyira megmutatja azt is, hogy az emberek feltétlenül elutasítják ezt az üdvözítő akaratot. És amilyen mértékben a feltámadás révén Isten kiáll Jézus Krisztus útja mellett, olyan mértékben jelenik meg Jézus keresztjében az ítélet is azok fölött, akik elvetették Őt. A kereszt mint az üdvösség eseménye, egyúttal ítélet is a mi üdvösség nélküli, Istentől távoli létünk felett. A kereszt kérelhetetlen tényyszerűsége nem csupán az ítélet valóságát, hanem annak kikerülhetetlenségét is nyilvánvalóvá teszi. ... A bűn, vagyis Isten szeretetének elutasítása csak elpusztítani akarhatja Jézust, vagyis Isten megsemmisülését. ... Krisztus keresztje üdvösemény számunkra, de egyszerre ítélet is felettünk, a bűn trónfosztása, de egyszerre annak feltárása és ítélete is.”

A Biblia legfőbb üzenete nem csak húsvétkor, hanem mindenkor, a választás tétje. Az üdvösség, vagy a kárhozat, az örökké tartó jó, vagy az örök gyötrelem közötti választás. Vannak, akik mindig nyugodtak és vannak, akik mindig nyugtalanok az üdvösség kérdése tekintetében is. Én bevallom, az utóbbihoz többször sorolom magam, mint az előbbiekhez. Ám most az a szándékom, hogy ezek a fentebb leírt sorok megnyugtassák az örökké nyugtalankodókat, míg a mindig nyugodtakat nyugtalanná tegye! (Péntek István, presbíter)

Tizenkét láb mélység

Jézus tudja, hogy az Atya mindent a kezébe adott, és hogy az Istentől jött, és az Istenhez megy, felkelt a vacsorától, letette felsőruháját, és egy kendőt kötött magára, azután vizet öntött a mosdótálba, és elkezdte a tanítványok lábát mosni és törölni a magára kötött kendővel. Simon Péterhez lépett, aki így szólt hozzá: Uram, te mosod meg az én lábamat? Jézus így válaszolt neki: Amit én teszek, most még nem érted, de később majd megérted. Péter így szólt hozzá: Az én lábamat nem mosod meg soha. Jézus így válaszolt neki: Ha nem moslak meg, semmi közöd sincs hozzám. Simon Péter erre ezt mondta neki: Uram, ne csak a lábamat, hanem a kezemet, sőt a fejemet is! Jézus így szólt hozzá: Aki megfürdött, annak csak arra van szüksége, hogy a lábát mossák meg, különben teljesen tiszta. Ti is tiszták vagytok, de nem mind. Mert tudta, ki árulja el, azért mondta: Nem vagytok mindnyájan tiszták. Miután megmosta a lábukat, és felvette a felsőruháját, ismét asztalhoz telepedett, és ezt mondta nekik: Értitek, hogy mit tettem veletek? ... Ha

tehát megmostam a ti lábatokat, én, az Úr és a Mester, nektek is meg kell mosnotok egymás lábát. (Jn 13,3–11)

Nektek is meg kell mosnotok egymás lábát.

Kell.

Megmosni KELL.

Nem a sajátomat kell megmosnom.

Valaki másnak a lábához kell odatérdelnem szeretetből.

Másnak pedig meg kell engednem, hogy megérintse és megtisztítsa az enyémet.

Lehúzom a zoknimat és jól megnézem a lábam. Nem nagyon szép. Egyenetlen a körömvágás, elhanyagoltak a bőrkeményedések, zokniszöszös, enyhén izzadt – ez a felületes, tévégi lábállapot-felmérésem eredménye. Szerencsére a lábam az év nagy részében teljesen el van rejtve az évszaknak megfelelő lábbeli és azon belül egy további textilréteg alá.

Én sem látom, nemhogy bárki más.

Vajon kit mernék közel engedni éppen a lábamhoz? És egyébként is, miért tennék ilyet? Ráadásul ennek a kölcsönösségen alapuló jézusi felhívásnak ott a másik, a gyakorlati oldala:

Hogyan kell ma, a XXI. században lábat mosni?

„Ha tehát megmostam a ti lábatokat...” – ezt mondja Jézus. Megmosta, tiszta sor.

Egy vagyok a tanítványok kétezres sorában, akik leülhettek Jézus asztalához, akik megérthették, hogy Ő maga a páskabarány. Egy vagyok azok közül, akiknek teljesen átfomálhatta az életét, átírhatta az álmait és a céljait egyaránt.

És azóta élek.

És úton járok.

És sebes és koszos lesz a lábam – még cipőben is.

A lábmosság a legközelebbieknek szól. A tizenkettőnek, akiket Jézus a családjaként tart számon. Már csak azért is gondolom, mert velük üli a páskát, ami a zsidóság számára családi ünnep. Azt az utolsó páskát Jézus vezeti. Azon a ponton, ahol vezetőként a rituális kézmosással tisztának kellene nyilvánítania és így elkülönítenie magát a tanítványaitól, botrányos dolgot tesz.

Fogja azt a hétköznapi, kisebb medencére emlékeztető tárgyat, ami minden háztartásban ott volt, leteszi a felső ruháját, és elvégzi a rabszolga feladatát. Nem elkülönül rituálisan, hanem alárendeli magát a többieknek egy egészen valóságos tetten keresztül.

Megmossa a tanítványai lábát, mind a tizenkettőt, válogatás nélkül.

Ott ül az istentiszteleten, ahol nem hangzik el Jézus Krisztus neve? Hallottál bizonyágtételt Jézus említése nélkül? Láttál szolgálatot, amelyben a

szolgálattevő áldozatkészsége és alázata előbbre való, mint bárki vagy bármi más? Ha látod, ne menj el, ne fordulj el, ne mutogass ujjal. Hajolj le és mosd őket tisztára az alázat piszkától!

Látod az írástudók erkölcsi, szellemi felsőbbrendűségének diszkrét mocskát? Ki mossa le ennek a láthatatlan szennyét? Okos és etikai szempontból nagyon magas szférában születő megnyilatkozások ugyan megadhatják a társadalmi elithez tartozás jóleső melegét. De mi lesz, ha senki nem hajol le a lábról lemosni a rejtett motivációk gáncsot vető sokféleségét?

Látod a jól pozicionált, mértéktartó kétfelé sántikálás lábait? A mindenkinek megfelelni vágyás igei alapokon nyugvó álbékességén, a „jó helyen vagyok” párnázott ajtós biztonságán kopogtat Jézus. Tudsz-e menni az edénnyel, a kendővel és a vízzel?

Látod az öltönyös, magas rangú, megküzdött pozíciójú, erős talapzaton, jelentős egyházi beágyazottságon nyugvó stabilitás lábait? Van-e mellettük valaki, aki leteszi a drága öltönyét, felhajtogatja a fehér inge ujját könyökmagasságig, vizet tölt a keze ügyében lévő egyszerű edénybe, hogy letérdelve megmossa a legdrágább cipőből kihúzott lábakat is?

Látod őt, aki a szolgálat zavartalansága jegyében a gyermeket alázza meg? Ne ítéld meg, csak hozd a vizet! Látod? Ő az. Ő hiteltelenített el a közösségben, de te el ne hagyd! Mosd tisztára a lábait!

Látod? Ő az. Szolgálat tárgyának tekint, elvéve gyönyörű, Krisztusban kapott identitását és méltóságodat. Hajolj le bátor szeretettel és mosd meg a lábait!

Látod ott azt a szünet nélkül önmaga körül forgó újságíró? Minden cikkében saját fájdalmát írja újra és újra, saját sebeit mosogatja. Itt az idő: mosd tisztára!

Látod őt? Az általános felelősségelhárítás öntudatlan reflexei között élő Jákóbot? Látod a sebes, mocskos, mégis nagyon tisztának mutatott lábait? Hajolj le – de úgy, hogy még ő se tudjon róla. Vedd a bort és vedd az olajat, rajta, mosd ki a sebeket, és tisztítsd meg úgy, hogy ne lássa senki.

Látod őt? Betűről betűre ismeri a törvényt. Minden lélegzetvételének megadja a tizedét.

Nem lop. Csak a másik méltóságát gyűri a magáé alá.

Nem öl. De úgy veszi a levegőt, hogy nem marad körülötte másnak.

Ne mondj le róla, mosd meg a lábait, hadd tudjon továbblépni a Krisztus-arcú alázat útján.

Látod őt? Az Év Kereszténye díj várományosa. Aligha lehetne több és ragyogóbb szolgálata. Szeresd annyira, hogy lehajolsz, hogy megérinted a fáradt, poros lábakat. Keress számára enyhülést a térdeiden!

Látod őt? Nem győzi letenni a bűneit. Úgy és annyiszor keresi az életrendezés lehetőségeit, mintha legalábbis kilenc emberöltőnyi ideje volna a világon. Mi történne, ha megszabadulna vallásos tisztulási szertartásaitól, egyszerűen odaengedve a lábát? Ott vagy a vízzel?

Látod őt is, aki összetörve sok-sok szent jóakaró között vágyakozik a felfrissülésre. Ha teheted, hajolj le a lábához észrevétlenül.

Ha látod őket, boldog vagy. Jó helyen térdelsz. Mert lábmossó pulpitus sajnos nincsen. Ahogy nincsen az avatott lábmossóknak évenkénti konferenciája sem, hogy a kiégés elkerülése végett megosszák egymással a szolgálat tapasztalatait. Nincs kiadott közlemény a megmosott lábak exponenciálisan növekvő számáról.

Nincs püspöki pecséttel ellátott írás a legjobb szolgálonak, melyet bekeretezve elhelyezhetünk a gyülekezet hirdetőtábláján.

Ha lábat mosol, nem fogja látni senki, amit teszel.

Ha lábat mosol, rabszolgamunkát vállalsz, nem lesz ott a hirdetések között az istentisztelet elején, nem rólad fog szólni a laudáció.

Mégis a lábmosság a Jézus Krisztushoz tartozás cselekedete. Ha Ő meg nem mos bennünket, akik magunkat hívőnek vallva készülünk az ünnepre, kifehéritett, vasalt abrosszal, hosszú, komoly böjti napokkal a hátunk mögött, semmi közünk nincs őhozzá.

Ha mi nem mossuk egymás lábát, nem követjük a mestert.

Az egyház Ura nem pozíciót tölt be. Lábat mos, majd életét adja.

Ő az, látod? Ott térdel a hőzöngő Péter előtt. Júdás lábát már éppen megmosta.

És a tiéd?

És az enyém?

Látjuk-e a saját lábunkat a másokétól?

A lábmosság szereztetési igéje ennyi: Nektek is meg kell mosnotok egymás lábát.

A lábmosság valódi szakértője pedig az évezredek bemutató tanítás után ma is kész meg mutatni nekünk a hogyan.

Számunkra csak az lehet a kérdés, hogy hajlik-e még annyira a térdünk, hogy csendben tegyük az alázat és az írgalmasság cselekedeteit?

Parti Judit

Ökumenikus Világimanap a Cook-szigetekért

2025-ben Sarkadon a baptista gyülekezet látta vendégül az imanapi imádkozó közösséget. Ebben az évben körünkben köszönthettük dr. Gonda Lászlót, a Debreceni Református Hittudományi Egyetem tanárát, aki személyes élményeit osztotta meg velünk a Cook-szigeteki látogatásáról. Hálásan köszönjük!

Dávid zsoldára. Uram, te megvizsgál és ismerd engem. Tudod, ha leülök vagy ha felülök, messziről is észreveszed szándékomat. Szemmel tartod járásomat és pihenésemet, gondod van minden utamra. Még nyelvem sincs a szó, te már pontosan tudod, Uram. Minden oldalról körülfogtál, kezdet rajtam tartod. Csodálatos nekem ez a tudás, igen magas, nem tudom felfogni. (Zsolt 139,1–6)

Olyan személyes hang szólal meg itt, mely egyben hitvallás: Uram. – „Én Uram és Istenem.” Te olyan Isten vagy, aki mindent tudsz, és aki mindent ismer. Sok bölcs és tudós van, volt és minden biztonnyal lesz is, akik hatalmas elméleti és gyakorlati tudásra tettek szert, akik nagy ismeretanyagot hagytak az utókorra, akiknek nagyon sokat köszönhetünk, de mindez nem mérhető ahhoz az Istenhez, aki ismer minket. Igen, engem, személy szerint. Azt, aki valójában vagyok.

Ha a belsőnkre gondolunk: az érzelmeinkre, a gondolatainkra, arra, aki teljes valónkban vagyunk, akkor megvallhatjuk, hogy időnkét még magunkat sem ismerjük. Egy adott helyzetben azt mondjuk: ez én vagyok? Tényleg? Ezt én tettem vagy mondtam. S ez lehet a legpozitívabb, de a legnegatívabb értelemben is.

Isten azonban tudja és ismeri minden rezdülésünket, minden kezdeti gondolatunkat, a ki sem mondott szavainkat, a még meg sem fogalmazódott kéréseinket, a még tervben sincsen útjainkat – mindent. S ez csodálatos. Nem félelmetes. Ez itt a legnagyobb biztonság. Olyan, mint amikor szorosan átöleljük a kicsi gyermekünket, amikor karjainkba fonjuk azt a drága kis életet. Ezt még ő nem tudja felfogni, de abban nő fel, hogy az anyai öl érzése a legbiztosabb, s amikor már nagyobb lesz, és valamilyen fájdalom, baj éri, akkor ösztönösen rohan az anyához, hogy megölelje, ölelésének biztonságába helyezze magát. Olyan tudás ez számára, mely akkor felfoghatatlan, de számára minden: ésszel felfoghatatlan, de lényének egészével maga az élet, a szeretet.

„Bizony, a ti gondolataitok nem az én gondolataim, és a ti utaitok nem az én utaim – így szól az Úr. Mert amennyivel magasabb az ég a földnél, annyival magasabbak utaim a ti utaitoknál, és gondolataim a ti gondolataitoknál.” (Ézs 55,8–9)

Hova menjek lelked elől? Orcád elől hova fussak? Ha a mennybe szállnék, ott vagy, ha a holtak hazájában fekédnék le, te ott is jelen vagy. Ha a hajnal szárnyaira kelnék, és a tenger túlsó végén laknék, kezűd ott is elérne, jobbold megragadna engem. Ha azt gondolnám, hogy elnyel a sötétség, és éjszakává lesz körülöttem a világosság: a sötétség nem lenne elég sötét neked, az éjszaka világos lenne, mint a nappal, a sötétség pedig olyan, mint a világosság. (Zsolt 139,7–12)

El lehet bújni az Isten elől? Az elől az Isten elől, aki teremtette a mennyet és a földet? Aki az élet lehetet adta az embernek? Aki társat adott neki, mert nem jó egyedül? Akiben a Világ Világossága jött közénk, a külső és belső sötétségbe? Olyan sötétek tudunk lenni, mi emberek. Olyan sötétség képes úrrá lenni bennünk és általunk, mely elnyel minket, a másikat, de még ezt a világot, a saját életterünket is elnyelni, elpusztítani akarja..., mint az ismeretlen „fekete lyuk”...

Lehetséges? Nos, Jónás megpróbálta. S igazából elég jó is lehetett volna ez a próbálkozás.... Meg se hallotta (mármint nagyon is hallotta) az isteni szót, de elindult a másik irányba, hajóval utazott, ami a kor egyik leggyorsabb szállító eszközének számított a-ból b-be. Igaz, ugyan, hogy a tenger fenekére, sőt a cet gyomrába jutott, de talán még arról is azt gondolta először, hogy az is az ellenkező irány.

Ám nem az lett. Ott lent, mélyen bent, ott szembesült igazán a mindent tudó és mindenható Istennel. Azzal, hogy előle nem lehet sem elszökni, sem elbújni. Ő mindenhol jelen van. Jelen van az életben és a halálban. Mert nincs olyan semmi, ami ne az Ő teremő hatalma alá tartozna. Sem élő, sem élettelen, sem a világ legnagyobbjai, sem legkisebbjei, hiszen még a hajunk szála is számon van tartva a mi Urunknál.

Isten jelenvalósága ott is körülölel, rajtunk tartja kezét: fényt és világosságot, vagyis kiutat és szabadulást mutat: életre, sőt szolgálatra kelt. „*sem halál, sem élet, sem angyalok, sem fejedelmek, sem jelenvalók, sem eljövendők, sem hatalmak, sem magasság, sem mélység, sem semmiféle más teremtmény nem választhat el minket Isten szeretetétől, amely megjelent Krisztus Jézusban, a mi Urunkban.*” (Róma 8,38–39)

Te alkottad veséimet, te formáltál anyám méhében. Magasztallak téged, mert félelmetes vagy és csodálatos; csodálatosak alkotásaid, és lelkem jól tudja ezt. Csontjaim nem voltak rejtve előtted, amikor

titkon formálódtam, mintha a föld mélyén képződtem volna. Alaktalan testemet már látták szémeid; könyvedben minden meg volt írva, a napok is, amelyeket nekem szántál, bár még egy sem volt meg belőlük.

Mily drágák nekem szándékaid, Istenem, mily hatalmas azoknak száma! Számolgotam, de több a homokszemeknél, és a végén is csak nálad vagyok. Bár megölnéd, Istenem, a bűnöst, és távoznának tőlem a vérontó emberek! Akik csalárdul beszélnek rólad, ellenségeid, hazugul mondják ki nevedet. Ne gyűlöljem-e gyűlölőidet, Uram? Ne utáljam-e támadóidat? Határtalan gyűlölettel gyűlölöm őket, hiszen nekem is ellenségeimmé lettek.

Vizsgálj meg, Istenem, ismerd meg szívemet! Próbáld meg, és ismerd meg gondolataimat! Nézd meg, nem járok-e téves úton, és vezess az örökkévalóság útján! (Zsolt 139,13–18)

Az eredeti héber kifejezés szerint: te „szóttél-fontál” anyám méhében. Milyen szép ez a kifejezés: Isten szót bennünket azzá, akik vagyunk! A magyar nyelv pedig ezt olyan szépen képes kifejezni, mikor a testünk „szövetéről” beszél: hámszövet, kötőszövet, idegszövet. Ő szótte, fonta az izomkötegeket, az érrendszerünk milliárdnyi idegsejtét, a DNS láncolatunkat, azt, ami kódolja, magába foglalja biológiailag és kémiaiilag, hogy kik vagyunk.

A textúra a nagy tervezőre, az Istenre mutat, és ebből kiemeli a vesét és a szívet.

A bibliai gondolkodás a szívet az értelem központjának, míg a vesét az érzelmek központjának, sőt a lelkiismeret székhelyének tekinti. Isten nem csak a testünket alkotta meg, hanem a lelki vonásainkat is, és azok összességét: a lelkiismeretet is. Azt, amiről szoktuk mondani, hogy ott „súg az Isten”, amikor megszólal bennünk a lelkiismeret hangja. Jó szenvedései kapcsán, amikor átvitt értelemben a maga haláláról beszél, akkor azt mondja, hogy a „veséi haltak / emésztettek” meg benne (Jób 19,27). Már nincsenek érzelmei, már az isteni hang sem hallható számára. Ez is mélység, nem csak a Jónásé, talán még mélyebb is...

Milyen félelmetes és csodálatos tudás tárult fel előttünk. Felfoghatatlan és kikutathatatlan. Einsteinhez kapcsolják azt a mondást, hogy ha a tudás egy pohár víz, és ebből már szinte mindent kiittunk, vagyis megértettünk, akkor a pohár alján ott van Isten. A 139. zsoltár írója is ezt mondja el szavaival.

Az ideai világimanap szervezői pedig épp ebből a csodálatos hitvallásból emelték ki a 14. verset, melyet a katolikus fordítás szerint idéznek: „*áldalak téged, mert csodálatosan megalkottál.*” Igen, ha mind végigmegegyünk ezen az úton, a hitismeret, az Isten megismerésének az útján, legyen az maga a

kijelentés, vagy a tudomány pohara, végül mind oda jutunk, ahol az Isten vár ránk. Mert nincs más végkifejlet, sok más vargabetű, kitérő lehet, de más cél, nem.

Bőjt első vasárnapján ebből a hitvallásból indulunk: Isten mindentudó, mindenható és mindenütt jelenlevő Úr. Az alkotásai csodálatosak: a természet szépségei, a tudomány felfedezései, még az ember is. De épp mi vagyunk azok, akik ezt a csodát megrontjuk a teremtet világot épp úgy, mint saját magunkat. Ezért a zsoltár utolsó verseivel kérjük, hogy az előttünk lévő időszakban Isten vizsgálja meg értelmünket (szívünket) és lelkiismeretünket (vesénket), szembesítsen bennünket azzal, hol járunk, milyen az az út: helyes és menjünk tovább? vagy forduljunk vissza, amíg nem késő... *Vizsgálj meg, Istenem, ismerd meg szívemet! Próbáld meg, és ismerd meg gondolataimat! Nézd meg, nem járok-e téves úton, és vezess az örökkévalóság útján! Ámen*

Koncz-Vágási Katalin lp.

Transzgenerációs áldás

A tudományos kifejezések sikere gyakran együtt jár értékvesztésükkel is. Manapság például szérül-szerte hallani transzgenerációs traumáról. Nemcsak pszichológusok és lelki egészségért fáradozó szakemberek vagy éppen sajátosan biológusok használják, hanem történészek, filozófusok, műelemzők, jogászok, törvényhozók és, horrible dictu, politikusok is. Már-már kezd épp olyan fényes és kétes karriert befutni, mint az evolúció vagy a relativitás világmagyarázó elve. Engedtessek meg, hogy most ezen a csökkent értéken szóljak e bűvös fogalomról, bőjtben lévén, igazán rövidre fogva.

A régi próféták (Jeremiás és Ezékiel) egy közmondást idéznek és vitatnak is egyben, amikor kortársaikkal közösen keresik a kiutat a kilátástalan történelmi tragédiákból. Jeremiás a rémületes nemzeti összeomlás idején, Ezékiel pedig a hetven esztendei (négy nemzedéknyi) malenkij robot, a fogság korában hallja lépten-nyomon a közmondást: az atyák ették meg az egrest, és a fiak foga vásott bele (Jeremiás 31,29; Ezékiel 18,2). Vagyis Isten nem igazságos, nem következetes: az egyéni és nemzedéki felelősséget a fiakra, utódokra hárítja. Mai nyelven, a nyomorúság hosszú ívet rajzol és generációkat kerít be, a néhai trauma gyermekeket, unokákat, dédunkákat határoz meg, és nemhogy csillapodna, hanem idő haladtán rejtett történelmi, társadalmi, nemzeti, családi zavarokhoz vezet.

A próféták azonban gyógyítót keresnek, és nem érik be pusztá kezeléssel. A pangás paravánját félrehúzzák és remény-jelet kutatnak a megsötétedett égbolton. De ez nem megy vita nélkül. Ugyanis, egyrészt, kézenfekvő lehetőségnek tűnt, és tűnik ma is, hogy a folyton gyarapodó rosszat az atyák örökségének kategorikus elvetésével (fordított kitagadással) kell kezelni. A szabadság azzal kezdődik, hogy kiszakítom magamat elődeim szellemi-mentális öleléséből. Sőt, megnevezem, hogy velük kezdődött a baj: ők ették meg a savanyú szőlőt. Meggyónom a vétkeiket, majd új sorsot választok. Csak aztán ki ne derüljön, figyelmeztetnek a próféták, hogy az atyák magatartásának lét-rontó jellege éppen ugyanebben a hamis mozdulatban rejlik, én pedig csak őket ismétlem, mikor kitagadom őket az életemből; az adósságot új adósságból rendezem, az átkot átokkal száműzőm.

A próféták azonban másfelé keresik a gyógyulást. A Gyógyítóhoz folyamodnak, akit, persze, önmagunkat mentgetve, a legegyszerűbb igazságtalansággal vádolni. Ám a Tízparancsolat logikája szerint (nevezzük ezt az áldás logikájának), a trauma három-négy nemzedékig tart, míg az áldás ezer nemzedékig. Az átok végét még a dédszülő is megláthatja, de látni egyáltalán csak az áldás fényében, az isteni jószág beláthatatlan távlatában lehetséges. Aki Isten felé fordul, az máris az áldások forrásához folyamodik. A megtérőt (és a fiakat is harmad-negyed íziglen) feloldozza az Úr, hirdetik a próféták. Azokat pedig, akik ennél a forrásnál maradnak, Isten az élet bőségében tartja meg. Bár itt nincs helye matematikának, de ha jól számolom, a transzgenerációs áldás kimondhatatlan bőséggel múlja felül a transzgenerációs traumát, és megtart az Istenre találás örömeiben. *Térjetelek meg tehát, hogy éljetelek!* (Ezékiel 18,32) (Bogárdi Szabó István püspök)

Szabó T. Anna: Március 15.

A férfinak hazája volt,
a nőnek otthona,
a férfié a parlament,
a nőé a szoba,
hová a fáradt férfifő
mint révbe, visszatért,
hol békét, ártatlan derűt
és megnyugvást remélt.
De olvastak az ifjú nők

és szólt a zongora,
hömpölygött, mint az áradat,
reform, romantika,
és szabadság és szerelem
úgy összetartozott,
mint a választott férfival
szerelmes asszonyok.
A csitrik függönyök mögül
lesték Vasvári Pált,
a Szendrey-lány megszökött,
lapokban publikált,
rokonát, Wesselényijét
imádtá Polika,
és Angliában agitált
Pulszky Terézia –
a március felpezsdített
szűk otthont, tág hazát,
s a reménység a lelkeket
mint bor hatotta át.
Csatába ment a katona
a nagy eszmék után,
vele maradt a szerelem,
hátramaradt a lány –
dörgés, villámlás: ágyú, kard,
eső a honfivér
– s amelyik nő nem menekül,
mit is tehetne? Vár.
Az asszonyé a vakremény,
a férfié a tett –
de férfié lesz a remény
és asszonyé a tett:
mert leng a fekete-piros,
a gyász, vér zászlaja,
Világosnál lement a nap,
s tán nem kel fel soha –
veszve szabadság, szerelem,
és harcos ifjai –
a tiprott földből a remény
hogyan sarjadhatna ki?
Ablaknál áll a feleség,
ajtóban az anya:
és elesettét, bujdosót
mind visszavár –haza.

2025. MÁRCIUS 15. – SARKAD KOSSUTH KERT

Tisztelt Ünneplők!

Az elmúlt napok szeszélyes időjárása alapján egyfelől *Petőfi Sándorral* együtt mondhatjuk, hogy olyan ez az ünnep, mint „a magyar szabadság első lélekzete” (a 12 pont és a Nemzeti dal), ugyanakkor az is találó, amit *Jókai Mór* mondott akkor, mikor kint, az esőben arra várakozott a tömeg, hogy kinyomtassák a 12 pontot, mert Jókai mindenkivel becsukatta az ernyőjét: „a golyók elöl sem futnánk el, hát akkor egy kis eső sem árthat.”

Március 15. megünnepléséről sok, színes emlékünkhöz lehet, hiszen – ahogy itt is látható – már óvodásokként zászlókat készítettünk, kokárdát tűztünk mellkasunkra, mint az ünnep jelképét, mely többet mond ezer szónál. Az iskolában megtanultuk a Nemzeti dalt és énekeltük a Kossuth nótát. Kissé idealizált ez a kép, mely bennünk kialakult, de ez nem baj, mert méltó ahhoz a gondolathoz és eszmeiséghez, amely elvezetett március idusához. Olyan gondolatok ezek, melyek felfelé emelnek, s nem lefelé taszítanak. Felfelé a sáros pesti utcákról, a jobbágy világ röghözkötözöttségéből, a véleménynyilvánítás megköttözöttségéből, az alattvalók és uralkodók láncolatától... *Reményik Sándor* idézve:

„De szárny kell munkához s imához is!
Szárny, mely röpít, s forrás, mely enyhet ad.
Tört szárny, beomlott kútjő: – mégis élet,
Mégis üdvösség az a régi nap.”
(*Erdélyi március, részlet*)

Felfelé, oda, ahol szárnyalni lehet, ahol egyaránt szabad a gondolat, a száj, a kéz és a láb egyaránt. Szabad szólni és cselekedni. De nem akárhogyan. Nem eltiporni a másikat, hanem felemelni, sőt együtt, kéz a kézben indulni és előre vinni egy nemzet ügyét épp úgy, mint a nemzetben lévő egyén életét, sorsát.

A nemzetben személyek vannak: férfiak és nők. A nemzetben családok vannak. A nemzetben ott vannak azok a kis közösségek, melyek éltetik a nagy egészet. A március ifjak társasága olyan jókedvű, lángelkű, esetenként nem csak bátor és merész, hanem vakmerő emberekből állt, akiknek egyszerre volt helyén a szívük és az eszük, s ezt képesek voltak együtt használni.

1848. március 15. nem csak a bátor fiatal férfiak napja volt, hanem a nőké is, hiszen többen közülük tevékeny résztvevői voltak a fényes eseményeknek és a borongós időnek. Igaz, hogy ők a kivételek, de ott voltak, és kor társadalmi viszonyait tekintve nem

csak felülemelkedtek azokon, hanem példát mutattak, s nem csak a kortársaknak, hanem nekünk is. Róluk keveset beszélünk, nem neveztek el róluk tereket, utcákat, nincsenek emlékművek vagy szobrok, melyeket meg lehetne koszorúzni, mégis néhányukat név szerint ismerhetjük, bátor kiállásukkal együtt, mely olykor megszégyenítette még férfiakat.

Az egyik legismertebb női alak március 15-én az a **Szendrey Júlia**, aki férjének: *Petőfi Sándornak* nem csak társa és múzsája volt, hanem sokszor tanácsadója is. Március 13-án, amikor *Petőfi* megírta a Nemzeti dalt, ezzel egyidőben nemzetiszínű fejkötőt varrt magának. Neki köszönhetjük a forradalom szimbólumát, a nemzeti színű kokárdát is, melyet *Petőfi* kabátjára tűzött.

Március 15-én reggel még háziasszonyként fogadta *Jókai Mór*ral közösen bérelt pesti lakásukon az izgatott *Bulyovszky Gyulát* és *Vasvári Pált*, vagyis a márciusi ifjakat. Akik aztán a Pillwax kávéház után, az egyetemistákkal kiegészülve délelőtt kinyomtatták a szabad sajtó első termékeit.

Amíg *Petőfiék* a nyomdában tevékenykedtek, a tömeg az esőben várakozott. *Bulyovszky Gyula* eleinte azért nem ázott el, mert **Szilágyi Lilla** a pesti Nemzeti Színház igen fiatal színésznője megosztotta vele esernyőjét. *Jókai* ekkor csukatta be az ernyőket, s ez a közös elázás szerelemre lobbantotta a két fiatalot, és egy életre összekötötte őket. (Még abban az évben *Bulyovszky* feleségül vette *Lillát*, aki később bajor és szász színpadokon világhírnevet szerzett magának.)

S mert az idő délre járt, míg *Landerer* nyomdájában dolgoztak, a pesti polgárok, hazatértek ebédelni. A márciusi ifjak nem féltek attól, hogy délutánra elvész a lelkesedés, és igazuk lett, mert 3 órára hatalmas tömeg gyűlt össze a Nemzeti Múzeumnál. *Petőfi* aznap sok helyen elszavalta a *Talpra magyart*, de pont itt nem, valószínűleg *Egressy Gábor* színész tette meg helyette. De mindenki az ő sorait ismételte, így az a **Teleki Blanka** grófnő is, aki két éve nyitotta meg nemzeti érzelmű leánynevelő intézetét Pesten. A fiatal növendék lányok ki is mentek a Nemzeti Múzeumhoz tanárnőjükkkel, **Leövey Klárával**, aki néhány héttel később saját kiáltványt intézett a forradalom vezetőihez a nőnevelés és a női egyenjogúság érdekében.

A nép ezután a városházára, majd Budára, a Helytartótanácsához vonult, hogy követeléseiket hivatalosan is elfogadtassák. Az ekkorra majdnem hússzezerre nőtt tömeg élén egy nő ment: **Szathmáryné Farkas Lujza**, aki egy fehér máriászászlót vitt, jelezve, hogy a magyarság immár nem

hajlandó a Habsburg-színek alatt gyülekezni, hanem önálló országot akar, mint István király idejében, aki Szűz Mária kegyelmébe ajánlotta az országot.

A Várban kiszabadítják *Táncsics Mihályt*, akit elsőként felesége, **Seidel Teréz** köszönt e szavakkal: „*Nincs többé cenzúra!*”

A vér nélküli, mámoros nap a Nemzeti Színházban ért véget és Jókai Mórt itt, a színpadon érte utol végzete. Az ő kabátjára, **Laborfalvi Róza**, a kor ünnepezt színésznője tűzte fel a kokárdát, majd homlokukra csókolja, amiért nyílt színi tapsot kaptak. Aznap este ő játszotta volna Gertrudis szerepét a Bánk bánban, de a nézők óriási lelkesedése miatt nem tudták színre vinni a darabot. Ők ketten, dacára a nagy különbségnek, végzetesen egymásba szerettek, s minden ellenérzés dacára még abban az évben összeházasodtak. Laborfalvi Róza pedig hűséges felesége lett a 200 éve született legnagyobb mese íróknak, egészen 1886-os haláláig.

Az ellenzék vezéralakjai, *gróf Batthyány Lajos* és *Kossuth Lajos* többed magukkal pontosan március 15-én reggel indultak Pozsonyból a felirati javaslattal a királyhoz Bécsbe. Pozsonyban ülésezett ugyanis 1847 novembere óta a magyar országgyűlés. Ilyenkor feleségeik is velük voltak. Így **Batthyányné gróf Zichy Antónia** is, aki évek óta rendszeresen estélyeket adott, szervezve az ellenzéki közösséget, segítve férje politikai céljait. Az országgyűlés ülésein, ha úgy adódott húgával, **Karolinával**, aki *gróf Károlyi György* főispán, a Tudományos Akadémia első igazgatójának a felesége volt, kifütyülték a császárpárti felszólalókat.

A másik fő terület, amelyen a Zichy nővérek példát mutattak arisztokrata nőtársaiknak, a védegyleti munka volt. A védegyleti mozgalom *Deák Ferenc* nevéhez köthető, célja pedig a magyar ipar és a magyar áruk védelme volt. Ez a gyakorlatban azt jelentette, hogy magyar termékek vásárlásával akarták hazánk iparát és gazdaságát felvirágoztatni. A védegyleti gondolkodás nem volt divatos az arisztokrácia körében, de Antónia és Karolina a védegyleti munka élére álltak. Magyar ruhákat hordtak, magyar nyelvet használtak, csak magyar zenére táncoltak és csak magyar terméket voltak hajlandók vásárolni. A nemzeti divat ugyanis nemcsak a magyar iparosok munkáinak támogatását jelentette, hanem a nemzeti lelkület demonstrálását is. Ebben élen jártak a Zichy nővérek, akik koruk divatdiktátorai, de úgy is mondhatnánk jelentős influenzaszerei voltak.

A forradalom 1848 tavaszán alapjaiban forgatta fel az addigi világrendet, megszűnt a jobbság, a nemesi kiváltságok, Magyarország politikai és társadalmi viszonyai egyik pillanatról a másikra

radikálisan megváltoztak. Ez magával hozott egyrészt némi elbizonytalanodást, másrészt a hétköznapi élet szintjén is tetten érhető lelkesedést, hogy bármi megváltoztatható.

A fegyveres harcok még szorosabb egységbe kovácsolták a nemzetet, amelyben a nőkre is nagyon fontos szerep hárult. Egyrészt ők voltak azok, akiknek lelkesíteni kellett a nemzetőrnek álló férfiakat, hogy azt érezzék, az nem férfi, aki nem tesz eleget a haza hívásának, a legnagyobb hőszínt, ha hajlandó akár életét is áldozni. Másrészt megjelent a „*bonleány*” ideálja, mely olyan példaképet kívánt meg a nemzet anyjától, mint *Baradlayné* a Kőszívű ember fiaiban. Ám itt kibékíthetetlen ellentétbe szorul a női lélek, hiszen annak egy darabja, mely nemzetéért ég dicső háborúba küldeni a fiát, a másik viszont óvna, s örökre elrejtene, hogy mindenáron mentse az életét.

Sokkal gyakorlatiasabb területek is voltak, ahol a magyar nők helytálltak. Kossuth Lajos húga: **Kossuth Zsuzsanna** ápolónőként vette ki a részét a szabadságharc eseményeiből. Az ő nevéhez fűződik az első katonakórház megalapítása az országban – összesen 72 tábori kórházat állított fel –, illetve neki köszönhető, hogy az asszonyok vállalták az ápolónői szerepet, valamint alsóruhák tömegét varrták a hadseregnek. Sőt, részt vettek a zászlószenteléseken, ahol az ún. *zászlóanya* jelenléte még magasabb erkölcsi szintre emelte a hazának, a zászlónak, a bajtársaknak fogadott hűséget. Hasonlóan a középkori a lovagokhoz.

Végül hadd szóljak azokról az egyedi esetekről, azokról a fiatal nőkről (név szerint kb. 10 esetről tudunk), akik nagyon fiatalon, (17-18 évesen) léptek be a honvédseregbe, férfinak álcázva magukat, jellemzően apjuk, testvérük nevében, akik fegyverforgatásukkal és hősiességükkel mégis kivívták férfi társaik elismerését is.

A legismertebb női honvéd **Lebstück Mária**, a róla szóló operettben **Mária főhadnagy**, 18 évesen egy forradalmi tüntetésbe cseppenve döntötte el, hogy katonának áll. Eladta drága fülbevalóját, amin férfiruhát vásárolt magának, valamint a haját is rövidre vágatta és apja, Lebstück Károly nevét használva beállt a bécsi egyetem légiójába. Innen a magyarországi német légióba, majd a tiroli vadászzászlóaljba került, 1849 elején pedig a feldunai hadtestben szolgált. Még ugyanezen év áprilisában a 9. huszárezredbe helyezték, a háború végére pedig főhadnaggyá léptették elő.

Név szerint ismerjük még **Nyári Marit**, **Bányai Júliát**, **Jagelló Apollóniát**, **Viola Annát**, **Zoltán Istvánnét**, **Hilley Emmát** és **Pfiffner Paulinát**. –

Mi lebetett a motivációjuk?

A kutatók szerint egyrészt olyan fiatal, kalandvágyó lányokról van szó, akik vagy kiléptek a hagyományos női szerepből, vagy egyáltalán bele sem nevelődtek. **Nyári Mari** és **Hilley Emma** vándorszínészek voltak, **Bányai Júlia** pedig műlovarnő, akik női mivoltukat cseppet sem a kor elvárásai szerint élték meg. Bányai Júlia, **Sárossy Gyula** néven állt be a nagyváradi seregbe, ahol elsősorban kémkedéssel szerzett magának hírnevet (Sárossy Gyula korábban a férje volt). Bem József később az erdélyi hadsereg főhadnagyi posztját is rábízta, annyira jól végezte a dolgát.

Pfiffner Paulina korán elvesztette az édesanyját, katonatiszt édesapja pedig megtanította: lovagolni, vívni, de kicsit sem tudott főzni, vagy varrni. Volt olyan is, mint **Viola Anna**, aki nem akarta elengedni ifjú férjét, ezért vele együtt álnéven beállt a seregbe, ugyanabba a századba. A legenda szerint még le is pipálta az urát, ugyanis amíg az megmaradt közkatonának, Annából káplár, azaz tizedes lett.

A honvédek valószínűleg nem zavarta, inkább imponálthatott nekik a nők bátorsága, vagánysága, talán még rejtegették is őket feljebbvalóik elől. A szűkebb környezet azonban biztosan tudta az igazságot, már csak azért is, mert Lebstück Mária és Bányai Júlia is tisztársával kötött házasságot. Ugyanakkor a női honvéd igazi kuriózumnak számított, nem vált gyakorlattá, csak amolyan üdítő, még ha elismerést is ébresztő, kivétellé. A róluk szóló visszaemlékezések, sok esetben saját naplójuk bejegyzései nem abban a legértékesebbek, hogy a történelmi múltat nézve mit írtak le, hanem a személyes életük elsődleges leírásában. Visszatérve *Reményik* verséhez:

„Volt egy tanítóm akkor, – igaz,
Nagy nevelő, – gyökérig leható.
Ő mondta: csak úgy ünnepez a nap,
Ha munkát s imát összefoglaló.”

A mindennapok küzdelme, öröme vagy bánata ugyanis minden kor emberének életében sokszor felülírja a nagy, történelmi eseményekét. Amikor visszaemlékezünk, akkor nem csak azokat a momentumokat emeljük ki, melyek politikailag, történelmileg fontosak, hanem azokat, melyek személy szerint, nekünk fontosak: hogyan próbáltunk a nehéz időkben nőként, feleségként vagy már anyaként élni, túlélni, adott esetben harcolni az olykor heroikus, máskor pedig romantikusnak tűnő események sorozatában.

Dr. Koncz-Vágási Katalin
református lelkész, Sarkad-Beháras

A kétszáz éve született Jókai Mór és Debrecen

Jókai Mórnak, mint a magyar irodalom egyik legkiemelkedőbb alakjának nemcsak az életművére, hanem a református szellemiséggel és az 1848–'49-es szabadságharcra való kapcsolatára is érdemes emlékeznünk születésének kétszázadik évfordulóján. Bár Komáromban és reformátusként látta meg a napvilágot, Debrecen történelme, kulturális hagyományai és kálvinista öröksége mély hatást gyakoroltak rá, így válhatott írásaiban a magyar történelem és kultúra egyik meghatározó helyszínévé.

Jókai Mór komáromi szülőháza a türelmi rendelet (1781) előtt az üldözött reformátusok imaházaként szolgált. A református kegyesség személyes öröksége az író gyermekkorában még elevenen élt a családban, nővére így emlékezett meg erről: „...az a ház olyan volt, mint egy templom; édesanyánk kerekas pergő rokkája mellett oly szépen énekelte szent Dávid zsoltárait és azt a szép dicséretet: Istenre bízom magamat; magamban nem bízhatom. Édesapánk is minden hivatalos foglalkozás előtt naponként elővette a *Szükszait* (*Szükszai György debreceni lelkész imádságoskönyve*), s abból buzgón imádkozott, azt tartotta, aki az Istentől eltávozik, az Isten is eltávozik attól... abban a szobában közel volt a mindenható Isten, aki ételt ad mindeneknek.”

Jókai 1841-ben a pápai, majd rá egy évvel a kecskeméti református kollégiumba került, ahol filozófiát, illetve jogot hallgatott. Hogy írásaiban e két város és iskolái alig jelennek meg helyszíneként, annak az az oka, hogy ott szerzett élményeit nagyrészt debreceni tárgyú írásaiba helyezte át, jöllehet a cívisek világával csak pár évvel később, 1849 első hónapjaiban találkozott, amikor a kormánnyal együtt ide menekült. Debrecenben szembesült azzal, hogy a református műveltség, amely a Dunántúlon kicsiny szigeteket képez, a Tiszától keletre hatalmas tömegek gondolkodását hatja át, s így a XVI. század óta az egész magyarság számára jelentős történelem- és kultúraformáló erő.

Jókai Petőfi oldalán jelentős szerepet játszott az 1848-as pesti forradalom eseményeiben, majd az év szilveszterén, követve a kormányt, feleségével, Laborfalvi Róza színésznővel négy hónapra Debrecenbe települt. A város kijózanítóan hatott Jókaira, aki a forradalom iránti romantikus rajongást feledve a békepárt programját tette magáévá. Kezdetben ugyan a Kossuth politikáját támogató hivatalos Közlöny munkatársa volt, később azonban saját kiadványt indított *Esti Lapok* címmel. A kollégium oratóriumában április 13-án elfogadták A magyar nemzet függetlenségi nyilatkozatát, másnap

pedig kihirdették a nagytemplomban. Az események emelkedett szelleme Jókait is áthatotta, azonosult a függetlenség gondolatával, így a szabadságharc bukása után maga is bujdosásra kényszerült.

Az író baráti kapcsolatok is fűzték Debrecenhez, köztük a kollégium több tanárához. Ismerte Szűcs István jogtanárt is, aki 1849-ben nemzetőrparancsnokként szolgált, s akinek várostörténetét (Szabad királyi Debrecen város történelme. A legrégebbi kortól a mai időkig) az író később ide kapcsolódó regényeinek írása közben szorgalmasan lapozgatta. Innen ismerte meg alaposabban a tűzoltó és énekes diákok, a vidékre utazó legátusok vagy a külföldre készülők, vagy onnan éppen hazatérő peregrinusok életét.

Jókai debreceni témái a reformáció és saját kora közé esnek. Fráter György című regénye a reformáció korába kalauzolja az olvasót. A debreceni Szent András-templomban Bálint pap prédikációjára sirva megtérő Török Bálint földesúr alakjában lélektani magyarázatot keres és talál Debrecen közösségi szintű, gyors XVI. századi áttérésére: „....a prédikáció bölcsen összeköti az Isten fiának feltámadásáról szóló hitágazatot a magyar nemzet feltámadásában vetett hittel: lelkére kötve a gyülekezetnek, hogy a világ minden népei között bizonyára legnagyobb ösztöne lehet a magyarnak abban, hogy Krisztus halála és feltámadása igaz voltában saját nemzetének kínhalála s dicső feltámadása példáját lássa és kövesse.” A debreceni kastély című műve száz évvel később, a Bethlen Gábor halálát követő politikai útkeresés éveiben játszódik. Az Egetvívó asszonyszív cselekménye már a Rákóczi-szabadságharc éveire kötődik. A felvilágosodás korának neves kollégiumi professzorát, a polihisztor Hatvani Istvánt A magyar Faust című adomagyűjteménye örökíti meg. A reformkor előestéjén játszódnak az Eppur si muove (És mégis mozog a föld) cselekményének kollégiumi tárgyú bevezető fejezetei. E regény diákhősei a Nagyerdőn titokban a Csittvári krónikába másolják rebellis szellemű kézírataikat. Ugyanakkor játszódik A kiskirályok is, amelynek egyik hőse az előbbi regény öt kicsapott diákjához hasonlóan a kollégiumtól kap indítást nemzeti küldetéséhez.

Jókai azonban nem csak a múlt forrását látja a cívisváros történetében, debreceni tárgyú írásaiban gazdag folyást enged kedélyes humorának is. Különös megnyilvánulását látjuk ennek – a százötven esztendővel ezelőtt megjelent – A debreceni lunátikus című kisregényben, amely tulajdonképpen egy kollégiumi tárgyú adomagyűjtemény. A holdkórosságot színlelő, éjszaka a kollégiumból szerelméhez, az egyik professzor leányához kiszökdöső, furfangos eszű

Dallos Ádám és a megfelelési kényszerektől szenvedő Nyaviga – mint a debreceni diákvilág jellegzetes alakjai –, valamint a reformkor két akadémikus professzora (Budai Ézsaiás és Sárvári Pál) karikatúrájaként is értelmezhető Tóbiássy és Harangi professzorok színpadi bohózatba illő, felejthetetlen figurák, akiknek a kedvéért a széteső regényszerkezetet is megbocsátja az olvasó.

Hogy a Jókai-hagyomány élő örökség Debrecenben, az is jelzi, hogy A debreceni lunátikus színpadi változatát az elmúlt évtizedekben a Debreceni Református Kollégium Gimnáziumának diákjai többször is bemutatták az ókollégium udvarán. Ötven esztendővel korábban, 1938-ban, a kollégium négyszázadik évfordulójára ugyanott, az udvari árkádok alatt, az egykori jeles professzorok és öregdiákok mellett két olyan XIX. századi írónk is domborművet kapott, akik sem származásuk, sem iskoláztatásuk révén nem kapcsolódnak Debrecenhez. Jókai Mórról és Baksay Sándorról van szó, s a megkülönböztetett figyelem oka az volt, hogy a kor kettőjüket tekintette a kollégiumi diáklelet hiteles költői megörökítőinek. *Baksay Sándor* nevét ma már inkább csak az egyháztörténet-írás ismeri, hiszen a Dunamelléki Református Egyházkerület köztisztviselőként álló püspöke volt, Jókai viszont máig a legolvasottabb prózaírónk. Születésének kétszázadik évfordulóján álló, hogy egyházunk egész közössége méltóképpen tiszteljen annak emléke előtt, aki 1891-ben így jellemezte a korabeli Debrecen: „Ma már nem áll fenn a tilalom, hogy másnak, mint Kálvin-hitűnek, nem szabad e városban letelepednie; de azért megmaradt a régi hitbuzgalom. Ma már nem áll fenn a nevezetes kiváltság, hogy aki jobbágy létére Debrecen kapuin belép, szabad emberré lesz; hanem azért mégis vonja magához e város távolról, közélről mind azt a népet, aki ész és munka után óhajt gyarapodni. [...] Ma már nincsenek tógás diákjai, csatos cipős professzorai; hanem azért mostani tanárai is nagy részben az angol és német egyetemeken fejezték be kiképezetetésüket, s a külföldi protestantizmussal való összeköttetésnek köszönheti, hogy mai nap is hazai tudományosságunk erős vára – a Kálvinista Róma.” (Győri L. János, református.hu)

Nem mondom én ódát dicséretedre,
Mint a magyar költészet nagyjai,
Furulyászó az én versem, merengve
És andalogva hódol, Jókai!
A régi gyermek hálás szíve áldoz
Mesemondó, nagy gyermekünk, neked,
Ki földerítet a magyar családot,
Ha sorsunk egészen beesteledett.
(Juhász Gyula: Ének Jókairól, részlet)

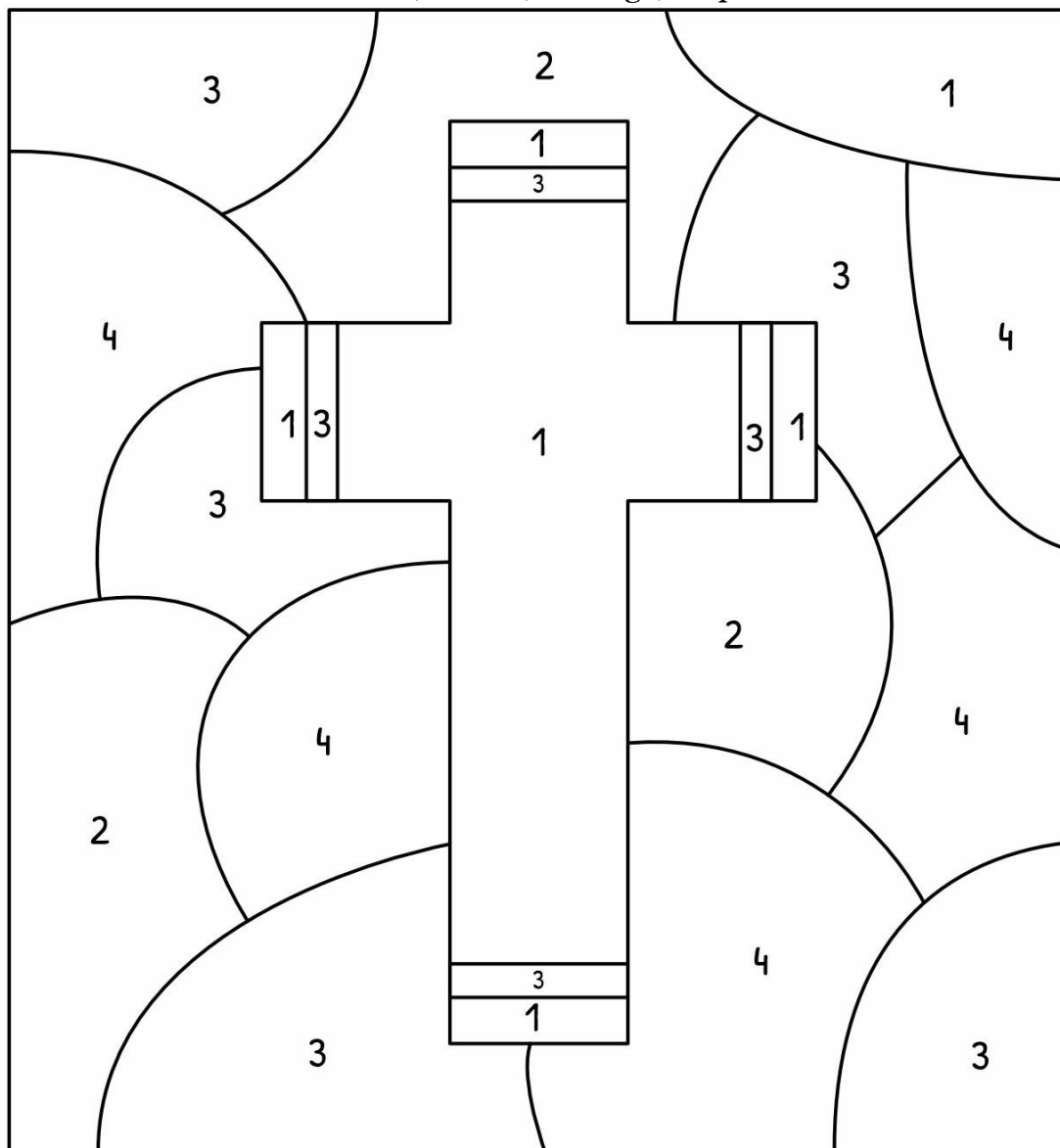
Gyerekol dal

Húsvét története Lukács evangéliuma alapján:

A hét első napján pedig kora hajnalban elmentek a sírhoz, és magukkal vitték az elkészített illatszereket. A követ a sírbolt elől elhengerítve találták, és amikor bementek, nem találták az Úr Jézus testét. Amikor emiatt tanácstalanul álltak, íme, két férfi lépett melléjük fénylő ruhában. Az asszonyok megrémültek, és a földre szegezték tekintetüket, de azok így szóltak hozzájuk: Miért keresitek a holtak között az élő? Nincsen itt, hanem feltámadt. Emlékezzetek vissza: megmondta nektek még Galileában, hogy az Emberfiának bűnös emberek kezébe kell adatnia és megfeszíttetnie, de a harmadik napon fel kell támadnia. Ekkor visszaemlékeztek szavaira, és visszatérve a sírtól, hírül adták mindezt a tizenegynek és a többieknek. A magdalai Mária, Johanna, valamint a Jakab anyja, Mária és más, velük lévő asszonyok elmondták mindezt az apostoloknak, de ők üres fecsegésnek tartották ezt a beszédet, és nem hittek nekik. Péter azonban felkelt, elfutott a sírhoz, és amikor behajolt, csak a lepedőket látta ott. Erre elment, és csodálkozott magában a történeteken.

Színezd ki!

1 – barna; 2 – kék; 3 – sárga; 4 – piros

Istenes versek a magyar irodalomban

A költészet napját József Attila születésének napján ünnepeljük, ez a tény fejezi ki legjobban a költő helyét és fajsúlyát a magyar irodalom panteonjában. Írásművészete hosszú időre meghatározta a magyar irodalom fejlődésének menetét, gondolati lírája az emberi egzisztencia teljes mélységű kifejezője. Istenes verseivel hosszú ideig nem foglalkozott (a főleg marxista alapokon álló) szakirodalom, pedig jelentős alkotások születtek ebben a témakörben is.

Szimbolikus jelentőségű az a tény, hogy a magyar irodalom legrégebbi írásbeli szövegei, a Halotti beszéd és könyörgés (1192–95.) és az Ómagyar Mária-síralom olyan szövegek, amelyekben népünk mély vallásossága fejeződik ki: az a tény, hogy gondolkodásunk és létezésünk zsinórmértéke Isten. Nagy költőink Balassitól Pilinszkyig metaforikus nyelven szóltak a Teremtőhöz. Imádságaik, könyörgő vagy bűnbánó vallomásaik a magyar istenes költészet csúcsteljesítményei, hívő és nem hívő olvasók százait ragadták meg gondolatiságukkal és vezették közelebb a Teremtő létezésének kérdéséhez. Műfaj tekintetében nagyrészt zsoltárszerű versek ezek, ahol a szerző által megjelenő gondolatot és szerepet mindenki egyformán magáénak érezheti, behelyettesítheti a lírai én szerepébe saját szubjektumát. Tanúbizonyságai ezek a versek annak is, hogy ahol a legnagyobb a bűn, ott a legnagyobb a kegyelem: jól példázzák ezt Ady személyes életének történései és az ezeknek a tragédiáknak a talaján megszülető istenes verseinek megrendítő hangvétele.

József Attila istenes versei Adyhoz hasonlóan szintén a létezés mélypontjain szólaltak meg a legintenzívebben. A költő életműve több mint nyolcvan istenes verset tartalmaz, amelyek közül a legtöbb az utolsó költői periódusban született meg. Az irodalomtörténet ezeket a szövegeket poétikai-esztétikai szinten értelmezi, pontos jelentést adva az ezekben a versekben szereplő, Istent helyettesítő, összetett jelentésű metaforáknak. A versekben megfogalmazódó istenkép a lázadó (szinte ateista) vallomástól Isten teljes elfogadásáig és a megnyugvásig terjed. Az alábbi versértelmezésben nem csupán poétikai szempontból közeledem a szöveghez, hanem a hívő ember (teologikus) nézőpontjából is.

József Attila: Uram!

*Nagy bánatomnak égő csipkebokrán,
Ó én Uram, hogy megjelentél nekem,
Tán már nem is bús fájdalom lobog,
Te tündökölsz e fonnyadt büszkeségen.*

*Átlátsz, tudom, a bűnök cifra golycsán,
Erény rongyán, bátorság mentebőrén,
Mégis mindent levetkezem, Uram,
S elődbe küldöm lelkem szűzi pórén.*

*Dús életemnek ifju vára omlott
Mobos magánnyá szépiült és ma benne
Csak csipkebokrok nőnek, ó pedig
Egy lánynak csókja mind lilium lenne.*

*Uram, ki küldtél bűszke vár urának,
Engedd, már lelkem riadót ne fujjon.
Szelíd remeteként az öregek
Szűk szíve odvas odujába bujjon.
(1923. júl. 28.)*

József Attila verse minden hívő ember legfontosabb vágyát fogalmazza meg: az Istennel való találkozás vágyát, egy sajátos, csak neki szóló és vele megtörténő istenélmény megélésének vágyát.

A modern ember, az egójától vezérelt egyéniség isteni csodára vágyik, amelyben konkrétan nyilvánul meg korlátolt tudata számára Isten jelenléte: ötös találat a lottón, egy súlyos betegségből való felépülés, és még sorolhatnám a teljesítendő vágyakat (a pontok helyére minden olvasó tudna azonnal legalább tíz másik gondolatot felidézni...). De Isten nem automata, ahová bedobjuk ima formájában a kérésünket, majd azonnal megkapjuk vágyunk teljesítését, szépen becsomagolva.

Imádkozunk, a kérésünk azonban nem teljesül azonnal. De abban biztosak lehetünk, ha a kérésünk lelki értelemben szolgál minket, akkor teljesülni fog: egy nap, egy hónap, egy évtized múlva, de teljesülni fog. (Felöltik Szent Mónika esete, aki édesanyaként 34 évig kitartóan imádkozott bűnös fia megtéréséért, ami be is következett: Szent Ágoston – Aurelius Augustinus – az egyik legismertebb ókeresztény szentként megtérése után számos hívőt vezetett Isten szolgálatára.)

Az Ótestamentumban és az Újtestamentumban is több példát olvashatunk erre az istenélményre. A példák nagyon változatos képet mutatnak: Mózes a csipkebokor lángoló tűzében hallotta az Urat, Jónás dörgedelmes hangban kapta meg a feladatát, van, akihez álmában szólt a Teremtő, Pálhoz szelíd hangon szólt: „Miért üldözöl engem?”

József Attila verse azt sugallja számunkra, hogy Isten a lelki mélységeink, tragédiáink közepette látogat meg minket a leggyakrabban: a szűzi, póre lélek érzékenysége szükségeltetik ehhez a vele való találkozáshoz. Azaz meg kell szabadulnunk a lelkünkre lerakódott világi dolgoktól, a mindennapos világi gondok szennyétől és mezítelenre kell vetkőztetni a lelkünket. Meztelennek lenni lelki értelemben, azaz

minden magunkra erőltetett szereptől mentesen kell előtte megállnunk: le kell vetkeznünk a bűnök cifra gyolcsát, erény rongyát, bátorság mentebőrét, azaz a magunkra erőltetett szerepeinket, hogy erényeseknek, bátraknak és bünteleneknek mutatjuk magunkat megjátszott szerepeinkben. Hazugságok és szépítések nélkül nézni szembe Istenünkkel és önmagunkkal.

Van lehetőségünk arra, hogy találkozzunk az Atyával, hiszen Ő bennünk van és mi Őbenne. A találkozás csodálatos kegyelmi pillanat, amit mi nem tudunk irányítani, hanem Isten ajándékoz nekünk ilyen áldott pillanatokat. Amikor azt érezzük, hogy egyik vagyunk vele, amikor kilépünk a konkrét időből és térből és hagyjuk, hogy átöleljen minket olyan végtelen kegyelemmel és szeretettel, ami minden emberi mértéket túlhalad.

Isten velünk való találkozásának legcsodálatosabb bizonyítéka pedig Krisztus megjelenése köztünk emberi alakban: az Atya önmagát mutatta meg benne. Kétezer éve konkrétan tapasztalhatták meg az ő lényének tisztaságát, akik beszédét hallgatták, csodatételeit látták. Ezért nem értjük Mártát, aki inkább a házimunkát választotta ahelyett, hogy Krisztus szavait hallgatta volna.

József Attila számára is volt Istennek kegyelmi pillanata, hiszen olyan létállapotot élhetett át ennek az isteni kegyelemnek a következtében, amikor ...már nem is bús fájdalmam lobog, Te tündökölsz e fonnyadt büszkeségen. Azaz Isten helyre tudja állítani elrontott életünket, be tudja gyógyítani lelki sebeinket. Csak imában kérnünk kell ezt. És ő teljesíti. Egy nap, egy év, egy évtized múlva, de teljesíti.

Ami pedig a kérést, az Istenhez szóló könyörgésemet illeti: úgy hiszem, az, hogyha a kérésem egyenes teljesítésének lázában élek, igenis „parancsolok” az Úrnak, és elfeledem Jézus súlyos, önmagát Atyjának átadó szavait: „...de ne úgy legyen, amint én akarom, hanem amint Te.”

Hadikné dr. Végh Katalin
parokia.hu

Bízzunk a saját erőfeszítésünkben is!

Sokszor elég egy kis lökés, hogy a családok túljussanak a nehézségeken – ezt ismerte fel és erre dolgozott ki módszereket **Komlósi Piroska** klinikai szakpszichológus, családpszichoterapeuta, a Károli Gáspár Református Egyetem oktatója, aki nemrég vehette át a **Dizseri Tamás Szeretetszolgálat Díját**. Akkor kezdett pszichológiát tanulni, amikor Magyarországon még gyerekcipőben járt ez a tudomány. Manapság azonban mindenhol ömlenek az emberre a lélektani olvasmányok. Mint mondja, a felszínes pszichológiai ismeret sokaknak nem előnyére válik, hanem

jékezi, gátolja azt, hogy mozgósítsák az erőforrásaikat és megtalálják a természetes gyógyulás lehetőségét.

Komlósi Piroska Debrecenben született, pedagóguscsaládban. Édesapja az egyetemen oktatott, de 1950-ben politikai okokból el kellett költözniük, így került kisgyermekként Pécsre, ahol református esperes nagypapjáiék éltek. A baranyai városban végezte gimnáziumi tanulmányait, mellette kórusban énekelt. A középiskola után jelentkezett az Eötvös Loránd Tudományegyetem pszichológia szakára, első munkahelye a lipótmézői Országos Ideg- és Elmegyógyintézet volt, majd a családterápia felé fordult, és itt ért el rangos szakmai sikereket.

Lelkész rokonok és gyülekezetekhez tartozó, hívő emberek között nőtt fel. Azért választotta a pszichológiát, mert a tudományos hátterét kereste annak a segítőkészségnek, amit otthon látott?

A szülei pedagógusként problémás gyerekekkel, szülőkkel, családokkal foglalkoztak, otthon nagyon sokat beszélgettek a családok gondjairól. Ebben nőttem fel, és nagyon megtetszett. Ezért azt mondtam édesapámnak, hogy én is ezt szeretném csinálni, ő pedig arra sarkalt, végezzem el a pszichológiát, hogy még értőbb szemmel lássam a dolgokat. Számomra a pszichológia a segítségnek egy árnyaltabb, értőbb módját jelentette. Az ötvenes évektől több mint egy évtizedig nem volt pszichológiaoktatás Magyarországon, mert burzsoá áltudományként tekintett rá a hatalom. Generációk nőttek fel úgy, hogy sem az orvos-, sem a tanárképzésben nem szerepelt ez az ismeretanyag. Akkortájt indították újra az Eötvös Loránd Tudományegyetemen. Eredetileg iskolapszichológus szerettem volna lenni, de a témáért felelős oktatómmal merőben más nézeteket vallottunk: azt mondta, ameddig ő ott van, addig én nem leszek iskolapszichológus. A pszichológia igazi, mélyebb összefüggéseket feltáró voltával a Lipóton találkoztam, **Mérei tanár úrnak** (Mérei Ferenc pszichológus) köszönhetően. Ő maga köré gyűjtötte a frissen végzett pszichológusokat, és kinyitotta a szemüket a pszichológia jól alkalmazható módszereire, a klinikai gondolkodásmódra és a csoportterápiára. Egy idő után azt éreztem, hogy az egészséges családoknak is szükségük van segítségre. Másodállásban nevelési tanácsadóba mentem, ahol azt tapasztaltam, hogy a gyermek nevelése terén sokszor elég egy kis lökés, hogy tovább tudjanak jutni az elakadásaikon, ezért, amint lehetett, a családterápia módszerét igyekeztem megtanulni.

Hogy vészelté át a családját az időszakot, amikor kisgyermekkorában Debrecenből Pécsre kellett költözniük, és új életet kellett kezdeni?

Elmondhatom, hogy mi, gyerekek nem éreztünk szorongást, mert a szüleinktől zúgolódást nem hallottunk, zokszó nélkül, bizakodással igyekeztek

kialakítani az akkorra ötfős családunk életét egy másfél szobás, hármastársasban. Ha nehézség ért minket, a szüleim abban bíztak, hogy az Úr erőt is ad majd azok elviseléséhez. Amit megtanultam a családomban, az az, hogy bármilyen viharos élethelyzetbe kerülünk, hittel és reménységgel, na meg sok-sok erőfeszítéssel túljuthatunk rajta.

Ez igaz? Ad hozzá elég erőt az Úr?

Az én életem ezt bizonyította, mert semmi megoldhatatlan rosszal nem találkoztam. Valójában a pszichológiai hivatásom során szembesültem először az élet igazi mélységeivel. Egy sor problémával így találkoztam először. Az, hogy az emberi gyarlóság mire képes, megdöbbentett. De hála Istennek kaptam elég türelmet a megértésükhöz, hogy ítélkezés helyett ezekkel a jelenségekkel megtanuljak dolgozni.

Kit nehezebb gyógyítani: azt az embert, akinek pszichiátriai betegsége van, vagy az egészséges családokat?

Elgondolkodtat a kérdés. A beteg emberekre ráhangolódni nehezebb, többet kell elviselnünk az indulataikból, negatív érzéseikből, és mindezek ellenére ott maradni mellettük. Ha megérzik, hogy a másik megérti, elfogadja őket, mellette áll, akkor kezdődhet el a gyógyulás. Lassabb a folyamat.

Napjainkban gyakran hallani, hogy az emberek egymást, akár a családtagjaikat is diagnosztizálják vagy címkézik pszichiátriai betegségekkel. Valóban ennyire sok a családban a lelki teher?

Furcsa világban élünk. A túl sok pszichológiai ismeret most már kárára van a társadalomnak. Egy sor dolgot, hiányt nem kellene felemlíteni, hanem megküzdenni vele, vállalni, hogy így tudtam vagy nem tudtam csinálni, ezt vagy azt nem kaptam. Ehelyett csak kívül keressük a probléma okát, és felmentjük magunkat. Ma divat lett azon keseregni és panaszkodni, hogy gyermekkorában ki mit nem kapott meg. Ez aztán érzelmileg megterhel gyermeket és szülőt egyaránt. Azt látom, hogy a felszínes pszichológiai ismeret sokaknak nem az előnyére válik, hanem fékezi, gátolja azt, hogy mozgósítsák az erőforrásaikat és megtalálják a természetes gyógyulás lehetőségét.

Ezek szerint a szervezetünk képes erre a lelki öngyógyító folyamatra?

Igen. Így élt túl sok mindent az emberiség évmilliókon keresztül. Az is fontos, hogy felismerjük, ha a problémánk olyan, hogy jobb, ha szakemberhez fordulunk. Kérdés persze, hogy mennyire felkészült az a segítő, akihez eljutunk. Napjainkban sokkal több pszichológust képeznek a felsőoktatásban itthon és világszerte, mint korábban, de nem biztos, hogy a

végzést követően azon igyekeznek, hogy elmélyítsék a tudásukat. Ez valóban aggodalomra ad okot.

Nem rakott a Jóisten önre sem nagyobb terhet, mint amit elbírt? Mindig megbékélt a nehézségekkel?

Sok gyereket szerettem volna. Én négygyerekes, a férjem háromgyermekes családból való, ennek ellenére, sok vetélés után, tizenhárom évet vártunk az egyetlen lányunkra. Ezt igazi tehernek éreztem, és nem tudtam, miért alakult így. Aztán rájöttem, hogy így több kapacitásom maradt a szakmámban dolgozni, szolgálni, hétvégén tanítani tudtam, olyankor a férjem vigyázott a kislányunkra. Amikor a díjátadáson elmondták, hogy mi mindent csináltam, akkor döbbsentem rá, hogy ez egy nagyobb családban nem valószínű, hogy így alakulhatott volna. Sohasem zúgolódtam amiatt, hogy így alakult. A szüleimnek is hálát adok azért, hogy olyan légkörben nőttem föl, ahol a rendíthetetlen hit volt a jellemző.

A pszichológiai tudását hogyan tudta alkalmazni a saját családjában?

A férjem is pszichológus, sőt a lányom is. Nem felejttem el, a házasságunk első öt-tíz évében csak úgy dobálóztunk a szakkifejezésekkel, pszichológiai szempontból elemeztük a másik viselkedését. De hamar rájöttünk, hogy semmi értelme. Igyekeztünk olyannak fogadni el egymást, amilyen, és leszoktunk a pszichologizálásról. Ennek a helyét a másik ember csöndes, jobb megértése vette át. Mégis nagyon sokat köszönhetek a szakmánknak, mert szinte minden nap fedezek fel új, megértendő dolgokat a családtagjaimban is. Sokszor egyáltalán nem biztos, hogy reagálni kell a másikra, elég az ő csöndes megértése és elfogadása. Alapvetően azt tartjuk szem előtt – a szakmánknak köszönhetően –, hogy a másik ember másmilyen, ezért máshogy működik, ami nekem furcsa, vagy nem tudok vele mit kezdeni, de ez nem ok arra, hogy meg akarjam változtatni. Nekem kell ezzel valamit kezdenem. A házasságkötésünknel elhangzó mondat – „Vele megelégszem.” – nagyon fontos útravaló. Ez csak pár év alatt tudatosult bennem, és a pszichologizálást abbahagytuk.

A házasságokat még ilyen mértékű tudatossággal sem biztos, hogy könnyű megtartani ennyi évtizeden át, amennyi önök mögött van.

Minden házasság megél buktatókat, nehéz időszakokat. Az, hogy ezt miként tudják kezelni, a szereteten, a türelmen és az elfogadáson múlik. Nem könnyű, járhat vele szenvedés, de ha kapunk hozzá erőt, ezáltal még szilárdabbá válhat a kapcsolat, mert a viharokat is kiállta.

Visszatérve még egyszer a ránk mért próbatételekre: ezek a terhek okozzák a pszichés problémákat, vagy ezektől teljesen függetlenek?

Amit pszichés problémának nevezünk, az tulajdonképpen olyan helyzet, amelyet nem tudunk elég hatékonyan kezelni. Ez leggyakrabban a személyiségfejlődésünk során kialakult képességhiányok, nem hatékony reakciómódok miatt van. Ezért rendkívül fontos a gyermekkori családi élet, mert a szülőktől látja és tanulja el a gyermek, hogy egy-egy helyzetre hogyan lehet reagálni.

Ma melyik az a korosztály, amelyik a leginkább segítségre szorul?

Egyre gyakoribb, hogy felnőtt gyerekek a szüleikkel való kapcsolat rendezése miatt keresnek fel, ami tulajdonképpen örömdetes. Egyre gyakrabban tapasztalom ugyanis, hogy a harminc-negyven éves fiatal felnőttek nehezen tudják a saját életüket a kezükbe venni, mert még nem rendezték le a konfliktusait a szüleikkel. Nagyon örülök, amikor szülők és gyerekek együtt dolgoznak a régi sebek begyógyításán, ezek igen hasznosak a következő generáció életére nézve is.

Sok a sérelem a mai felnőtt fiatalok és a szüleik között?

Sok sérelmet tud a mai Y generáció felsorakoztatni: reklamálnak, elégedetlenkednek, számonkérnek, követelnek – ezt fájdalmas látni. Mindaz, amit kaptak vagy nem kaptak, az az élet rendje szerint történt, a szüleik ezt tudták adni, és kell, hogy feltételezzük róluk, hogy a szándékuk, igyekezetük jó volt. A transzgenerációs szemlélet fontos válaszokat ad arra, hogy amit a szülők nem tudtak megtenni, miért is nem tudták. Mindenki a kapott mintákkal sáfarkodik, a kérdés az, hogy hogyan. A világ igen sokat változott ahhoz képest, amilyen volt két-három nemzedékkel ezelőtt. Ma a fogyasztói társadalom azt táplálja belénk, hogy mindent megszerezhetünk, minden jár nekünk. A mélyebb családi beszélgetésekkel általában sikerül áthangolni a generációk közötti viszonyt, és nem számonkérve, hanem érdeklődve kérdezik a gyerekek a szüleiket a múltból. Hiányzik a megfelelő, élményszerű történelemismeret, ami abból is adódik, hogy a szülők nem mesélnek a korábban megélt dolgokról, így nem tudják átadni az ő gyerekkoruk és életük nehézségeit, amihez viszonyítható lenne a jelen.

Ismerte Dizseri Tamás gyermekorvost, akinek a tiszteletére alapított díjat a Bethesda Odaadó dolgozóinak ítéljük oda?

Dizseri Tamás a Bethesda Gyermekkórházat 1992-től újraszervező munkájában folyamatosan igényelte a pszichológiai szempontok figyelembevételét a szervezet- és közösségfejlesztésben. Ez alatt a tíz év alatt családi jóbarátok is lettünk. Örülök annak, hogy

az ő szellemiségéből továbbvihettem valamit Velkey György vezetése alatt is. Tamás mély hittel, türelemmel, nagy szakértelemmel és felelősségtudattal dolgozó vezető és áldozatkészen szolgáló ember volt.

Mindig össze tudta egyeztetni a tudományt az élő hittel?

Amikor ebben zavart éreztem, akkor úgy gondoltam, az Úr még nem mutatta meg a megfejtést. A tudomány fejlődése számomra az isteni megmutatásnak egy folyamata. Ezt érzem a pszichológia legutóbbi felismeréseivel, a neurodiverzitásokkal kapcsolatban, vagyis az idegrendszer fejlődési zavarainak megismerésével is. Ezek felismerése és kezelése, fejlesztése komoly kihívás napjainkban.

Figyelemreméltó kórusénekesi múltja van. Ez is formálta a személyiségét?

A zene szeretete a családomból jött. Az öröm és hálaadás hangjai a népdalénekléstől a zsoltáreklésig. A pécsi gimnáziumi évek alatt, majd a Szilágyi-kamarakórusban a magyar és egyetemes kórusrepertoár legszebb műveit énekelhettem, de a gyülekezeti éneklés is igen fontos élmény számomra.

Mit énekel, ha magában vagy az unokákkal van?

Van egy kedvenc énekem, amit reggelente dúdolgatok, így hangzik: „Tégy, Uram, engem áldássá! [...] Tedd te a szívem bálássá, hogy neked szolgáljon! [...] Oly sok a bús élet.” Szeretném, hogy a pszichológusi munkám is áldásként hasson. A hatéves unokámmal a „Fel, barátaim, drága Jézus zászlaja alatt” kezdetű énekeljük reggelente. A családi élet fontos része a reggeli közös elcsendesedés, a nap kezdése imával vagy bibliaolvasással. Jó reggel a hit és az összetartozás élményével elindulni a munkahelyre, iskolába, így a hívő családtagok – kovászként – a közösségeikbe is bevihetik a szeretet légkörét.

Emesz Lilla
reformatus.hu

Az örök ifjúság kék nefelejese
Virult szemedben szelíd megadón,
Éreztem, hogy e büszke, nagy teremben
Tied az ország és a hatalom!
Most én idézlek tiszamenti tájak
Pásztorsípjával és ünnepeden
Szeged babériját, a nevedet áldva
Királyi trónod arany zsámolyára
Könnyes szavakból fonva, leteszem.
(Juhász Gyula: Ének Jókairól, részlet)

Nagymamák süteménysütő versenye a Nappali Klubteremben

Sarkadi nagymamákat hívott versenyre a Sarkadi Nyugdíjasok Érdekvédelmi Egyesülete 2025 áprilisában, az immár hagyományosan évek óta megrendezésre kerülő programján. A megmérettetés édes tárgyai a nagymamák által gondosan készített sütemények voltak. A zsűri tagjai *Koncz Zsolt* lelkész, valamint *Andrejné Tölsér Ildikó* cukrász voltak.

Amíg a zsűri tagjai eleget tettek feladatuknak, addig *Bátka Miklós* rendőr-alezredes a Békés Vármegyei Rendőrkapitányság munkatársa tartott előadást a nyugdíjas közönségnek a napjainkban igen gyakori internetes csalásokkal kapcsolatban.

A rendezvényen *dr. Mokán István* polgármester köszönetét fejezte ki az egyesületnek, hangsúlyozva a közösségért tett munkájukat.

A zsűri döntése alapján az alábbi eredmény született, édes sütemény kategóriában *Gernert Istvánné* süteménye győzött. Sós sütemény kategóriában, *Vass Józsefné* lett az első, különdíjat vihetett haza *Kökényiné Gyöngyösi Róza*. A díjakat *Puskás Sándorné* az egyesület elnöke adta át a győzteseknek.

2025 tavaszán megújult a Nappali Klubterem

Rendezvényeink többségének a Klubterem ad otthont, s ez meg is látszott már a burkolaton. Elérkezett az idő a lecserélésre. Istennek adunk hálát, hogy ez megtörténhetett. Köszönjük az új járólapokat, a festést és az ártrendzést. Öröm belépni és jóleső érzés tölti be szívünket: otthon vagyunk.

Itt várnak – ide vágyunk.

BÉLYEGKIÁLLÍTÁS TEPLOMUNKBAN

Kocsis Attila, nyugalmazott református lelkész gyermekkora óta gyűjti a bélyegeket, de igazán komolyra a 2000-es években fordult ez a szenvedély.

Körülbelül 20 éve ragadta meg az a téma, mely az életét, most már mondhatjuk, örökre a bélyegekhez köti. Ez a világ országainak elsőként kiadott karácsonyi bélyegei voltak, amikből egy tematikus gyűjtemény alakult ki. Majd következtek a bibliai történeteket, eseményeket és ígéseket ábrázoló bélyegek gyűjtése. A harmadik tematika templomokat, kolostorokat bemutató bélyegek lettek. A negyedik pedig a

reformáció 500 éves évfordulójára összeállított anyag, amely a történelmi esemény menetét, helyszíneit és nagy alakjait ábrázolja.

Az internet világában már a vásárlás és a csere is könnyen lebonyolítható, de a legkisebbek már egyáltalán nem ismerik a bélyegeket.

– A bélyegek érdekessége, hogy kiadásuk nem kötődik az egyházhoz. Ezek mind hivatalos, állami, postai bélyegek, amelyeket az egyes országok akár karácsonyra, húsvétra vagy valamilyen egyházi ünnepre jelentettek meg. Sokszor híres zárandokhelyeket, kegytárgyakat és vallásos tárgyú művészeti alkotásokat örökítenek meg. A gyűjteményem legrégebbi darabja egy 1898-ban, Kanadában kiadott karácsonyi bélyeg. Egyébként maga a bélyegkiadás is a 19. század közepén, 1840-ben, Nagy-Britanniában indult. A világ 200-230 jelenlegi és megszűnt országából, államából vagy társulásából rendelkezem bélyegekkel. Ebbe beleértendő olyan különleges helyek is, mint az antarktiszi pecsételővel ellátott – osztotta meg velünk a gyűjtő.

Kocsis Attila hangsúlyozta, hogy a bélyeggyűjtés és kivált a kiállítások megnyitó alkalmi számára missziót (is) jelentenek. Már nem szolgál saját gyűlekezetben, habár a nyugat-európai szórvány gyűlekezeteket ő pásztoralja, a tárlatok alkalmával arra törekszik, hogy a tematikus gyűjtemények kapcsán bevezesse az embereket a Biblia világába. A vendégkönyvek arról tanúskodnak, hogy nem csak hitben járó emberek jelennek meg ezeken az alkalmakon.

Manapság, az elektronikus levelezés korában, már a bélyeggyűjtőket csodabogárnak nézik, talán még inkább rácsodálkoznak, hogy ez, és vele együtt a Szentírás bölcsessége is kimaradt sokak életéből. Abban bízik, hogy néhányan a tárlatok láttán kedvet, indíttatást kapnak a Biblia olvasásához.

Hálásan köszönjük, hogy számunkra is elhozta különleges gyűjteményét, mely a **Sarkad-Belvárosi Templomban megtekinthető – vásárnaponként, és a hétközi igei alkalmakkor, illetve előre egyeztetett időpontban 2024 májusáig.**

Reményik Sándor: Magyar miniatűr

Írok haza...

Ó, ezek az új magyar bélyegek!

Illesztgetem gondolatlanul

Egymás mellé, - s egyszer megdöbbenek:

Széchenyi és Kossuth

Néznek itt is merőn farkasszemet.

Örökkévalóság magyar egébe

Feltornyosult két óriási Hegy:

Ugye kibékültök e kis levélen?

Mert ez a levél...

Mert ez a levél haza - Cluj-ba - megy.

Nőszövetségi Konferencia Füzesgyarmaton

2025 áprilisában immár VII. alkalommal gyülekezett össze a Békési Református Egyházmegye női közössége. A helybéli nőszövetség, mely 2024 decemberében alakult meg hivatalosan, komoly kihívást vállalt magára a konferencia lebonyolításával. Ugyan közösségük már „kipróbáltak” mondható, hiszen évek óta munkálkodnak együtt nem csak a gyülekezet, hanem a település közösségének a javára is, de ebben a mivoltukban ez volt az első nagy küldetésük. És kiállták a próbát! De még hogy!

Női konferenciánk minden évben a lelkeket kívánja megszólítani a keresztyén pszichológia szemüvegén keresztül. Füzesgyarmati testvéreink azonban mertek nagyot álmodni és olyan előadóra esett a választásuk, mely minden értelemben kuriózumnak mondható. *Bedő Imre* személye és mondanivalója azonban nem is lehetne aktuálisabb abban a világban, melyben éljük az életünket. A bátor döntés kifizetődött: nem csak a résztvevők magas számában, hanem sokkal inkább abban az üzenetben, melyet magunkkal hazahozhattunk.

Bedő Imre

(Csíkszereda, 1973. március 28. –) magyar
közgazdász, üzletember, vállalkozási stratégia

Csíkszeredában született. Többgenerációs értelmiségi család sarja, felmenői unitárius papok, tanítók. Két dokumentált nemesi család leszármazottja. Édesapja agrármérnök. Édesanyja egészségügyi szakasszisztens.

Gyermekkorában sok időt töltött falun, ahol meghatározó ismereteket és tapasztalatokat szerzett az egyszerű földművesektől, gyermekeiktől. Nyaranta napszámásokkal dolgozott édesapja vállalatánál.

A háromszáz éves csíkszeredai Márton Áron Főgimnáziumban érettségizett. Lokálpatrióta érzelműként egyetemi éveit Bukarestben kezdte a Közgazdasági Egyetemen, majd egy ösztöndíj elnyerését követően a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetemen fejezte be tanulmányait. Az egyetemi évek alatt igen intenzív szakmai és társasági életet élt.

1996-ban a Nemzetközi Valutaalappal (IMF) és az Európai Tanáccsal diákügyekben tárgyaló delegáció tagja volt. Aktív résztvevője volt a Költségvetési Törvény, kormányrendeletek megszületésének, és egyéb törvények módosításának is.

24 évesen a Magyar Fejlesztési Bank befektetési cégének önálló befektetéseket menedzselő igazgatója lett.

Több év érlelése, tervezése után, 40 évesen, 2013-ban alapítja meg a Férfiak Klubja független társadalmi szervezetét, összefogást hirdetve az erkölcsi alapok megerősítése érdekében, férfi és nő szövetsége, illetve a család megszilárdítására, a jövő társadalmát építő örök emberi értékeink továbbadására. Munkájában a férfiakat motiválja példamutató élen járásra, értékeik örökítésére. társadalmi méretű tevékenységük építő jellegét az élénk médiaérdeklődés és a százezres követőtábor igazolja. Különösen büszke arra, hogy a nemek család- és jövőteremtő összefogásáért tett erőfeszítéseit több tízezer nő támogatja.

2016-ban a Férfiak Klubja gondozásában jelenteti meg nagysikerű „Férfienergia” című könyvét. 2018-ban megjelenik „A megbízható férfi című könyve”, majd 2019-ben a „Teremtő tűz” című könyve.

Nős, 2008-ban vette feleségül Balázs Eszter közgazdászt, aki a magyar Ritmikus Gimnasztika (RG) válogatott tagja volt. Házasságukból eddig két leány gyermekük született.

Bedő Imre előadása abból a kulturális alapvetésből indult, hogy a férfinak kell elől menni. Ebben nem értékítélet szólalt meg, hanem az a kulturális szempont, hogy a férfi az, akinek meg kell vívnia harcát: kívül és belül egyaránt, mely a jó, a tisztaság és a szelídség harca is. Ehhez szükség van a hitre, előbb a gyermekre, aztán a felnőtt ember szilárd meggyőződésére, mégis úgy, hogy közben ne veszítse el az előbbi.

Rengeteg hatás éri a ma emberét. Ezek közül az egyik legfontosabb, mely a férfiakat érinti az, hogy a családból „kivették” és áthelyezték a munkahelyre. Azzal az ígérettel, hogy a városi lét jobb lesz, mint a falusi. Nem így lett, és bizony rengeteg veszteség lett az ára. Ezek közül pedig a „legdrágább” a jövő nemzedék teherbírásának a vesztesége. Napjaink életmódjának a kényszere már nem képes megerősíteni a felnövő generációkat. Épp ezért csak akarattal!!!, a magunk elhatározásából válhatunk jobbá, erősebbé.

A kultúra tiszta eszményképeket őrzött meg a számunkra, melyek követése tesz képessé arra, hogy képesek legyünk kijavítani a hibáinkat. Ugyanakkor mára „leengedték” a mércét, hogy mindenki érezze jól magát. Ez számít. Csak a jó érzet. Ám ez nem vezet sehova. Az eszménykép felé állandóan igyekeznünk kell. Törekedni a jobbra és a fejlődésre.

A férfikép pillérei:

1. **Családalapító:** a munkához szoktatni kell az embert (a munka kényszere, hogy legyen betevő.)
2. **Családfő:** a család vezetése a feladata (a férfi betermelte, a nő beosztotta).
3. **A család papja:** nem a saját nevében, hanem az Isten képviselőjeként létezem. Felelősség.
4. **A törvény őre:** célunk van, s annak rendeljük alá magunkat, feladatainkat.
5. **„A gazda szeme hizlalja a jószágot”:** keresem a feladatot – észreveszem és megcsinálom.
6. **Pénz:** mindenhez kell. Előbb megkeressük, majd abból megvesszük mindazt, ami szükséges. Így a teremtes kétüteművé vált.
7. **Hít** – az utolsó szalmaszál utáni eszköz. Ez az a „szuper erő”, mely képes erőt adni nekünk a mindennapok világában.

Szavai mind ismertek voltak, mégis az összefüggések meglátása és láttatása elévülhetetlen érdeme az előadónak. Köszönjük közvetlenségét és bátor őszinteségét!

A konferencia közös ebéddel folytatódott a szomszédos iskola tornacsarnokában. A helyi nőszövetség tagjai és a férfi „pártoló tagok” gulyáslevesrel és buktával várták az átfázott hallgatóságot.

A program további része már itt folytatódott, amikor is megismerkedhettünk először a debreceni egyházmegye nőszövetségeivel, *Tarcsai Judit* összekötő tolmácsolásában. A Tiszáninneni egyházkerületből a 105 éves sátorlajújhelyi nőszövetséggel ismerkedhettünk meg: *Dezsőné Pájer Anita* lelkeszőnő vezetésével, valamint a helyi nőszövetségi tagok: *dr. Petricska Miklósné Eszter* és *Szécsi Lilla* jóvoltából.

Egyházmegyei testvérnőszövetségünk az erdélyi Marosi egyházmegye nőszövetsége. Nagyon megtisztelő a számunkra, hogy most is vállalták a nagy távolság megtételét, hogy közénk érkezve, megélhessük a testvéri szeretetet. *Nagy Orsolya* lelkeszőnővel, a Marosvásárhelyi Tulipán utcai gyülekezet egyik lelkipásztorával, illetve az ottani nőszövetség elnökével, *Szabó Dalmával* ismerkedhettünk meg. Istennek adunk hálát e kapcsolat létezésért és közös akaratunk szerinti ápolásáért.

(KVK)

Modern korban kell alkalmaznunk a régi tudást

Mindannyian felelősek vagyunk önmagunk és társaink iránt. Nem nézhetjük tétlenül, ahogy romlik a világ, tenni kell valamit – vallja a csíkszeredai születésű, Budapesten élő Bedő Imre közgazdász, a Férfiak Klubja alapítója. Szerinte semmi újat nem kell felfedeznünk, mindössze azt a tudást kell napjaink élethelyzeteibe visszacsempészni, amelyet a kultúránk az évszázadok alatt kicsiszolt, és amelyet elődeink hatékonyan tudtak alkalmazni.

Csíkszeredába hazajár, legutóbbi, Őszinteség a férfi–nő szövetségben című előadásán is telt ház fogadta. Hogy érzi magát itthon?

– Itthon előadást tartani mindig nagyobb felelősség és nagyobb teher is, hiszen kérdés, hogy ahonnan az ember elindult, ott hogyan fogadják. Tudjuk, a messziről jöttek azt mondanak, amit akarnak, de az otthon különös minőség. Ezért különleges módon is készülök az itthoni előadásaimra, és nagyon örülök, hogy itthon is elfogadnak.

Itt tanult Csíkban, közgazdász lett, élt Bukarestben, majd Budapestre költözött, több vezetői tisztséget is betöltött. 2013-ban pedig megalapította a Férfiak Klubját. Milyen céllal?

– Vidéki értelmiségi családból származom. A faluban általában nagyon kevés értelmiségi volt: a tanító, a pap és az orvos, nagyjából ennyi. Ha vidéken valaki többet tanult, tapasztalt, utazott, akár anyagilag is jobban élt, akkor annak kötelessége volt a többieket is segíteni, felfelé emelni. Én legalábbis ezt láttam. Nagyapám tanító volt, akihez minden este bejött valaki, a diófa alatt üldögélve elbeszélte a dolgait, és a tanító bácsi igyekezett valami hasznosat, jó tanácsot mondani neki. Az elmúlt években közgazdászként folyamatosan figyeltem a környezetemet, és azt tapasztaltam, romlik a világ. Székelyföldről azt a fajta hozzáállást hordozom magammal, hogy nem nézhetjük tétlenül, hogy romlik a világ, tenni kell valamit. Azt látom, a teherbíró férfiakat az értékeinkért vívott harcba kell szólítani. Leginkább a családokba kell visszamenni, a nevelésbe kell fektetni, a férfi–nő szövetség megtartásába kell beállni, mert elvontak bennünket a munkahelyek, és ha nem megyünk vissza idejében a családba, akkor a nők is el fogják hagyni a családokat. Az már látszik a fiatal lányokon, hogy úgy gondolják, az életben sokkal inkább érdemes pénzt keresni, fogyasztani, és ha szeretnének gyermeket, akkor majd vesznek örökbe. A munkámmal azt szeretném megelőzni, hogy a nők ne hagyják el a családokat, térjünk vissza értékeinkhez, mert ha visszatérünk, akkor életet tudunk hagyni magunk után.

**Szeretettel hívunk és várunk mindenkit
2026-ban is egyházmegyei nőszövetségi
találkozóra: Gyulára.**

És ebben a munkában kiáll a konzervatív értékek mellett... A globalizáció támogatói mennyire kritikusak ezzel szemben?
 – Nem érzékelek kritikát azért, mert a társadalomtudományok alapvetően modern módon torzítják azokat a mechanizmusokat, amelyek kulturálisan sokkal jobb alapot adnak az együttműködésekre. Nekem nincs semmilyen tudományos megközelítésem, hanem a régi kultúránkból hozom a városi létbe a már jól ismert tudást. Ez a modern világban is jól alkalmazható, nagyon könnyen befogadják, mert felismerik, illetve tudják, hogyha a nagyapáink tudták alkalmazni, akkor mi miért ne tudnánk. Fontos, hogy nem a nagyapáink korába kell visszamennünk, hanem a modern korban kell alkalmaznunk a kultúránk által kicsiszolt tudást, és ezt az emberek azonnal felismerik, nincs mit kritizálnak rajta. Tehát nem saját elméletet építék. Arra vállalkoztam, hogy előbányászom, felelevenítem és szavakba öntöm azt, amit a kultúránk mond, úgy, hogy az emberek ismét csatlakozni tudjanak hozzá. A modern elméletek nagyon nehezen követhetők, de a mi kultúránkból származó tudással újra talpra állhatunk.

Milyen mélységből – ha annak lehet nevezni – kell talpra állnunk?

– A városba „terelt” ember elszakadt a természettől, a saját múltjától, a férfi–nő szövetségnek a valódi, több ezeréves működésétől, és ezért bármit el lehet hitetni vele. Ez az Egyesült Államokban és a Nyugat-Európában élőkre, de akár még a magyarországiakra is sokkal jellemzőbb. Az említett romlás Erdélyben a többiekhez képest sokkal később következett be. Mi még nem hiszünk el mindent, amit a modern elméletek állítanak. Különben elég nagy a nyomás arra, hogy bizonytalanságban éljünk, illetve nagy a törekvés, hogy szembefordítsanak mindennel, ami a régi kultúra része, ami az emberek régi együttműködésének szabályozási rendszere. Példaként tekinthetjük a férfi–nő versenyeztetését vagy a gyermekevelés teljes szétzilálását. Nekünk megvolt a kulturális nevelési rendünk, amivel a terheléshez hozzá tudtuk szoktatni a gyermekeinket, és egyáltalán nem igaz, hogy ez a fenyítésről szólt. Elbizonytalanítanak, szembefordítanak a nevelési rendünkkel, és helyébe nem nevelési formát adnak, hanem ezerféle nevelési elmélettel árasztanak el bennünket, ami abszolút szétzilálja és teljesen egyvedivé teszi a gyermekek felnövetelét. Majd azt látni, hogy ezek a gyermekek képtelenek lesznek együttműködni, házasodni, együtt dolgozni, egymásban bízni, és így sokkal jobban vezethetők. Ha viszont egységes kultúrába ágyazzuk, ugyanazokon a szavakon ugyanazt értjük, ugyanazokon az elveken döntjük el, hogy mi a jó és mi a nem jó, akkor jobban megértjük egymást. A bizalom

sokkal erősebb lesz, tudunk vállalkozni, a házasságaink sokkal erősebbek lesznek, mert ugyanabba a gyökérzetbe nyúlunk vissza az egész életünk. Ezeket az egységeshez közelebb álló kulturális gyökereket valahogy vissza kell állítani.

Azon dolgozom, hogy amit több ezer év alatt kicsiszolt a kultúránk, és ma is alkalmazható, ahelyett ne higgyük el, hogy valami vadonatújat kell hozni. A körülmények változtak, de az emberek nem. A körülmények változnak, de az emberi együttműködések nem, az emberi reakciók sem. Napjainkban is ugyanazok a fajta ok-okozati összefüggések vannak, mint bármikor. Ha elolvassuk a Bibliát, láthatjuk, hogy Krisztus idejében is ugyanazokkal a típusú problémákkal küzdöttek, mint mi napjainkban. Ha megfigyeljük, bizonyos könyvek is régi életmódbeli tanácsokat adnak, mert egyértelmű, hogy soha nem jön el az a világ, hogy mindenki megtanul mindent. Mindig tartani kell egy mércét, amelyet ha elfogadunk, akkor együtt tudunk működni, és működnek a házasságaink, barátságaink és a közös vállalkozásaink, pusztán azon az alapon, hogy közös gyökerű gondolataink vannak. Ezt nem szabad elveszítenünk, elcserélnünk azzal, hogy százféle gyökerű gondolatok, elméletek mentén próbálunk élni, amelyek ezerféle vitához és széthúzáshoz vezetnek.

Bíró István
 bargitanep.ro

Gerzsenyi Sándor: Rohanás közben

Ketten futottunk. János megelőzött.
 Tüdeje-szíve jobban bírja. Ifjú.
 De nem volt mersze, hogy sírodba lépjen.
 Mikor a fehér lepleket megláttam,
 Villám hasított szívembe, agyamba:
 A rablók, lám, most újra elraboltak!
 De angyal szólt szelíden: Kit kerestek?
 Holtak között élő miként lehetne?!
 Siessetek! A hegyen vár reátok.
 Irgalmas Jézus! – Neved megtagadtam.
 Mint gyáva eb, nyüszítve szűkölt lelkem.
 Lehet még nálad irgalom számomra?
 Fogadkoznom mit érne? Térdre hullok
 Előtted, áldott, égi Üdvözítőm!
 Szikla leszek? – Te légy örök Kőszálam!
 Azt hitték, eltemettek. Ám a kötőmb
 Elhengerült. Te győztesen kijöttél.
 Nincs hatalom, amely Téged legyőzhet!

Gyülekezeti Krónika

A keresztség sákramentumában részesült:

Csirik Mihály és Fazekas Elizabet leánya: **Fruzsina**

Gyülekezetünkben elhunyt és eltemetett:

Kender Lajosné, született Soós Julianna 89 éves lett asszonytestvérünk – Sarkad, Gyulai u. 8. sz. alatti lakos. Vigasztaló ige: Efézus 5,1–2.14: „Legyetek tehát Isten követői mint szeretett gyermekei, és éljeteke szeretetben, ahogyan Krisztus is szeretett minket, és önmagát adta értünk áldozati ajándéknak, Istennek kedves illatként. Mert minden, ami nyilvánvalóvá lett, az világosság. Ezért mondja: „Ébredj fel, aki alszol, támadj fel a halálból, és felragyog neked a Krisztus.”

A Mindeható Isten enyhítse a gyászolók fájalmát!

Hiszünk az élet diadalában – a Generális Konvent elnökségének húsvéti körlevele

„Az asszonyokat pedig így szólította meg az angyal: Ti ne féljete! Mert tudom, hogy a megfeszített Jézust keresitek. Nincsen itt, mert feltámadt, amint megmondta.” (Mt 28,5–6a)

Kedves Testvéreink!

Húsvétkor a mennyei életerő mindent és mindenkit megelőz. Szükségünk is van rá, mert a halálos erők folyamatosan és látványosan mutatják magukat, félelmet keltenek, és az emberi gyöngeségre emlékeztetnek bennünket. A halál erőinek működéséhez hozzátartozik az akadályoztatás, a torlasz, az elzárás, a nyomasztó és pusztító erő, a tehetetlenség bilincse. Mégsem lehet a halálé az utolsó szó. Húsvét hajnalban Isten mozgósította az élet erejét, a feltámasztás égi energiáit, amelyek győztek a halál ördögi erői felett. Krisztus feltámasztása nyilvánvalóvá tette Isten hatalmát, és viszonylagossá tett minden emberi hatalmaskodást. Megtörtént a halál trónfosztása! Jézus Krisztus feltámasztásával Isten kihúzta a halál fullánkját. Ezért van esélye ma is az életnek. Ha a húsvéti hit és megújulás mennyei erői határoznak meg bennünket, akkor győz az élni akarás és a jó szándék.

Aldott húsvéti ünneplést kívánunk minden gyülekezetünkben, szerte a Kárpát-medencében és a diaszpórában! **Krisztus a jövő, együtt követjük őt!**

Anyák napi ünnepi Istentisztelet

2025. május 4. vasárnap

de. 10 óra

2025. május 17.

**Egyházmegyei Presbiteri
Konferencia és Csendesnap
Békés**

HAGYOMÁNYOS ÉS ONLINE ALKALMAINK

Reggeli csendes percek: a hét minden napján –
www.facebook.com/Sarkad-Belvárosi-Református-Egyházközség

Intézményi reggeli áhítat a Gyülekezeti teremben:
szerda reggel 7:30

Imaközösség és Hétközi Bibliaióra a
Gyülekezeti teremben: szerda délután 5 óra

Vasárnapi Istentisztelet a Templomban:
vasárnap délelőtt 10 óra

Gyermek-istentisztelet: vasárnap de. 10 óra

Ifjúsági Bibliaióra: szombat du. 4 óra

Istentisztelet Újszalontán: hónap első vasárnap
du. 14:30

**Online Istentisztelet keddenként a Sarkad
TV-vel közösen** –

<https://www.facebook.com/tv.sarkad>
www.facebook.com/Sarkad-Belvárosi-Református-Egyházközség

Műszöverség: hónap első kedd du. 5 óra – a Klub
teremben

Férfi kör: havonta egyszer, szerda du. 5 óra – a
Klub teremben

2025. május 10.

**Egyházmegyei Ifjúsági Találkozó
Doboz-Szanazug**

SZERETETHÍD

2025. MÁJUS 23. SARKAD

„Közeledjétek az Istenhez és Ő közeledni fog hozzátok.” (Zakab 4,8)

2025. május 24-én szombaton a Magyar Református Egységnap Debrecenben

- a Kossuth téren - a Nagytemplom előtt - 14 órakor szabadtéri istentisztelet lesz, melynek végén közös úrvacsorával fejezzük ki lelki egységünket.
- az istentiszteletet megelőzően több helyszínen kiegészítő programok zajlanak:
- a főtéren koncertek, bemutatók kapnak helyet, - a Nagytemplomban Nőszövetségi konferencián,
- a Kistemplomban kórustalálkozón vehetnek részt a Kárpát-medence számos pontjáról érkezők,
- az Emlékkertben gyermekprogramok várják a családokat,
- a Déri tér az ifjúsági színpad helyszíne lesz,
- a Debreceni Református Kollégiumban a Kollégiumi Baráti Kör tartja közgyűlését.
- az egységet kifejezi a közös kenyérdagasztás is, amely már szombaton reggel kezdődik az anyaországi és határon túli egyházkerületek képviselőinek részvételével.
- a Piac utca sétálóövezeti részén a Lehetőségek Piacá várja a Debrecenbe látogatókat, ahol az ideiglenesen felállított standoknál bemutatkoznak többek között az egyes részegyházak, a szolgálati ágak, oktatási intézmények, valamint a református ízek.
- az Egységnaphoz kapcsolódóan 2025. május 23-án, pénteken tartja éves ülését a Generális Konvent elnöksége és a Magyar Református Egyház Közös Zsinata is, este pedig ünnepi gálaműsor keretében mutatják be a református kulturális értékeket.

Ünnepi Istentiszteletek Jézus Mennybemenetele napján Áldozócsütörtökön

2025. május 29.
de. 10 óra és du. 6 óra

Pünkösd-i Istentiszteletek

2025. június 6. (péntek) – 7. (szombat)
du. 6 óra – Bűnbánati Istentiszteletek

Pünkösd I. nap: 2025. június 8.
de. 10 óra – Úrvacsorás Ünnepi
Konfirmációi Istentisztelet
du. 14 óra 30 perc – Úrvacsorás
Ünnepi Istentisztelet Újszalontán

Pünkösd II. nap: 2025. június 9.
de. 10 óra – Ünnepi Istentisztelet

Gyülekezeti és Intézményi

Kirándulás:

Hegyközszentmiklós és környéke
2025. június 25–29.

Vakációs Biblia-tábor:

2025. július 7–11.

Konfirmandus és ifjúsági Tábor

Fony:

2025. július 21–24.